

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

S četrtletno prilogo

VOZNI RED

Avstrija in nagodba.

(Priobčil poslanec Žitnik.)

II.

Recimo, da Madjari dosežejo vse, kar hočejo: svojo armado, samostojno carinsko ozemlje, svojo banko, svoje diplomatsko zastopstvo, skratka, personalno unijo. Mažari bi sicer shodili brez krevelj dualizma, toda hitro zopet iskali nove berglje. Košut naj le vzame v roke svinčnik. Ogrji plačujejo le tretjino stroškov za skupno armado, namesto 42%. S to tretjino bi torej ne mogli vzdrževati svoje armade, ako bi znatno ne znižali njenega števila. Avstrija bi pa mogla milijone, ki jih vsako leto izda tudi za ogrske polke, dobro porabiti za svojo armado ali za druge namene. In kar se tiče banke, carine in drugih skupnih vprašanj, nima Avstrija najmanjšega povoda, da bi trkala na vrata pri madjarskih aristokratih. Nasprotno! S strogo agrarnega stališča moramo odločno odklanjati vsako nadaljno zvezo ali pogodbo z Ogrji. Avstrijsko poljedelstvo bi imelo na milijone dobička, ko bi postavili carinsko mejo med Avstrijo in Ogrsko. Zato nam huronski krik raznih Barabasov »Proč od Avstrije« ni nikdar motil spanja. Toda o tem pozneje.

Mi pa ne moremo pozabiti, da se mora avstrijska vlada pač v prvi vrsti ozirati na poljedelstvo, da pa tudi ne sme pozabiti na trgovino, industrijo, obrt in — poklic habsburške države kot velevalsti. Gotovo ni moj namen, da bi si za vlado ubijal glavo; vendar pa je treba javnost opozoriti na dejanske razmere. Ne živahen temperament, ampak trezen razum mora odločevati v realni politiki. Sicer je res, da je naša trgovinska bilanca z Ogrsko pasivna. V petletju 1900—1904 se je z Ogrskega v Avstrijo izvozilo raznega blaga povprek na leto za 941.427.180 kron, iz Avstrije na Ogrsko pa za 902.143.329 kron, torej je bila avstrijska trg. bilanca pasivna povprek za dobrih 39 milijonov kron na leto. Vendar pa bi avstrijska trgovina, industrija in obrt imela vsaj prvo leto ogromno škodo, ko bi se ustvarila medcarinska meja, dokler bi si drugod ne poiskala odjemalcev. Nastala bi gospodarska kriza, ki bi slabo vplivala tudi na poljedelstvo. Vendar pa je to le hipoteza, ker jaz vsaj sem bil vedno prepričan, da trezni madjarski politiki nikdar niso resno mislili na popolno carinsko ločitev ali celo na carinski boj z Avstrijo. Kam pa naj Madjari izvažajo svojo živino, žito, vino in druge pridelke? Gotovo ne na Balkan ali po dolgi morski poti v inozemske države. In kar je posebno važno,

Avstrija podpravi železnico Košice-Bogumin (Kašav-Oderburg) in tako Madjarom zapre edino pot proti severu in zapadu. Treba pa se je o pravem času zavarovati proti običajni madjarski nelojalnosti, ki more vsak čas s praznim izgovorom in proti jasnemu zakonu ustvariti za to ali drugo avstrijsko blago medcarinsko progo. Exemplantent. Celo mehki Körber je od Szella zahteval lojalitetno klavzulo v zadnjem nagodbenem paktu. In to je, na kar mora baron Beck s svojimi tovariši polagati največjo važnost.

In naloga naše države kot velevalsti. Vem, da so mnogi politiki, ki bi niti enega vojaka ne dovolili za to nalogo. Istina je, da druge države vzdržujejo močne armade tudi zato, da si zavarujejo trgovino ter osvojijo nove trge za svoje proizvode; pri nas pa žrtvujemo trge, da vzdržujemo armado. Vse to je res, vendar je od personalne unije do samostojne madjarske armade en sam, pa kratak korak. Posledica bi bila, kakor amen v očenašu, ali popolna razdelitev sedanje skupne armade v dva, ne ravno prijazna si tabora, s tem pa tudi konec države kot velesile, ali pa Vilagoš št. 2. Zdaj pa se vprašuje, ali hoče in more katerikoli habsburški vladar v to privoliti? In ako ne, ali ni povsem naravno, da mora prejalislej krona zaklicati v Pešto: Quo non! Iz istega razloga pa mora tudi avstrijska vlada, če se zaveda svoje dolžnosti do vladarja, države in davkoplačevalcev, zaklicati Košutu na vsa usta: »Quousque tandem abutere patientia nostra!«

Banka.

Med važnejšimi prepornimi točkami, o katerih se sedaj v Pešti med avstrijsko in ogrsko vlado vrše pogajanja, je tudi vprašanje, ali naj tudi še za bodoče desetletje ostane skupna avstro-ogrsko banka ali naj se razdeli v dve samostojni banki. Ogrska vlada se trdovratno drži načela, da bančno in kvotno vprašanje nista v nobeni stvarni zvezi z nagodbo. Avstrijska vlada pa zahteva z vso pravico, da se obenem z nagodbo rešijo vsa skupna gospodarska vprašanja, torej tudi kvotno in bančno. To je bil tudi vzrok, da so bile dne 17. septembra nenadoma pretrgane obravnave na Dunaju. Zadnja poročila zatrjujejo, da se ogrska vlada hoče z avstrijsko sedaj pogajati o novem kvotnem ključu, nikakor pa ne o bančnem vprašanju, katero naj se odloči na bodoče leto. Zakaj so torej pri obravnavah nastale nove težave? Na prvi pogled nam je to nerazumljivo. Morda uganemo vzrok, ako poznamo stališče Košutove stranke v bančnem vprašanju.

Sedanja avstro-ogrsko banka je nastala iz stare nacionalne banke, katere duševni oče je bil l. 1862 Plener starejši. Tudi l. 1867 bančno vprašanje v okviru nagodbe ni bilo rešeno, ker Madjari niso hoteli priznati banč-

nega privilegija za vso državo, dokler ni banka znatno zvišala kredita za Ogrsko. Koloman Tisza je hotel l. 1876 ustanoviti samostojno ogrsko banko, pa ni dobil potrebnega kapitala. Banka brez kapitala pa je voz brez koles. Šele l. 1878 je bila po hudih bojih ustanovljena skupna avstro-ogrsko banka. Ker je Avstrija večinoma sama s svojimi delnicami založila banko, je imela izprva tudi večino v vodstvu banke. Leta 1899 pa so Madjari dosegli tudi v banki pariteto. Še več kot pariteto. V generalnem svetu imajo polovico članov. Vodstvo podružnice v Pešti pa imajo v rokah izključno le Madjari. Pa tudi v centrali imajo Madjari veljavno besedo, ker podguverner, njegov namestnik in polovica generalnih svetnikov je Madjarov. Ogrji v veliko višji meri nego Avstriji uporabljajo bančne zaloge za raznovrstna gospodarska in finančna podjetja. Kredit ogrskih papirjev se naslanja v prvi vrsti na skupno banko, ki je urejena po madjarskih željah.

In vendar je ena prvih točk v programu Košutove stranke, torej velike večine ogrske zbornice: Samostojna ogrska banka! Nov dokaz, da je strast slepa. Vedno in povsod kriče madjarski šovinisti brez dokazov, proti svojemu boljšemu prepričanju, da jim Avstriji vlečejo kožo čez glavo ter si polnijo žepe z madjarskimi novci. Zato je sedanja vlada storila najboljšo, ko se je takoj izpočetka postavila na stališče, da prepusti ogrski vladi prosto voljo, ali si ustanovi samostojno ogrsko banko ali pa se podaljša sedanji skupni banki privilegije autout. To pa zahteva baron Beck, da se ogrska vlada načeloma odloči že sedaj, Avstriji hočemo in moramo že sedaj vedeti, ali bodo Ogrji tudi v bodoče izrabljali avstrijski kredit in kapital za svojo industrijo in trgovino. Svet se suče, in sedaj ima avstrijska vlada kopje v rokah. Minoli so časi, ko so strahu tresli avstrijski zeleni birokratje, ako je na kakem shodu neznanen madjarski politik kvasil nerazsodnim ljudem o samostojni ogrski banki. Imeite jo, ker je avstrijska vlada itak ne more preprečiti, toda to vprašanje več ne more in ne sme biti povod novim koncesijam madjarskemu šovinizmu. To nepremično stališče je spravilo Madjare v največje zadregu. Jamo so kopali — sebi. Banka se ne stese iz rokava, treba je priprav, v prvi vrsti pa denarja ali vsaj kredita, s katerim pa se Madjari ne morejo ponašati. In tako so v precepu. Zato smo doživeli, da sta celo Košut in vihravi Apponyi na stare dni morala postati pogrebca madjarske samostojne države. Ali ni to ironija usode? Ministrijski predsednik dr. Weckerle se je trudil tedne in tedne, da bi Košutu izbil iz glave neizvršljivo ali vsaj škodljivo misel na samostojno ogrsko banko. Vsi dokazi so bili bob ob steno. Weckerle je naprosil gen. tajnika avstro-ogrsko banke, Prangerja, da Košutu

dokaže potrebo skupne banke. In Košutu menda ni šlo v glavo. Listi so poročali, da je Košut izustil besede: »Računati moramo za dejstvo, ne pa s frazami, ki se ne morejo ustavljati bajonetom.« In grof Apponyi je opozoril svoje rojake na drugo moč, kateri se tudi bajoneti ne morejo ustavljati. Iznemadil je namreč svet dne 18. septembra z besedami: »Sedanje finančne razmere ogrske so tako slabe, da le norec more sedaj misliti na samostojno banko.« Grof Apponyi je torej priznal v krogu svojih prijateljev, da so Ogrji navezani na Avstrijo, da potrebujejo avstrijski denar in kredit, da se obvarujejo gospodarskega poloma. Ta izjava iz ust Apponyjevih je zlata vredna. Na stara leta mora priznati, da so še vedno prazne njegove mladosti sanje.

Gotovo se ne motimo, ako trdimo, da v tej bridki prevari madjarskih voditeljev tiči skrivnost novih ovir pri pogajanjih. Skrivnost ni v vsebini ali obliki nagodbe, tudi ne v osebah, ampak v dejstvu, da so madjarski politiki neodkriti in lokavi. Dobro vedo, da Ogrska potrebuje nagodbo, da se ji mudi in imajo brez nagodbe vsak dan večjo škodo, in vendar varajo sebe in ogrsko javnost. Leto in dan sta Košut in Apponyi bahato napovedovala Avstriji neizprosno boj, obetala svojim vernim samostojno armado, banko, carinsko ozemlje, sploh samostojno Ogrsko, in sedaj naj kar nenadoma podpišeta nadaljno desetletno zvezo z Avstrijo. To je prehudo za take junake. Kaj poreko Hollo in drugi godrnjači v klubu! Treba je pomiriti javno mnenje, prepričati množice, da pride, kar še ni mogoče, oni blaženi čas, ko se izpolnijo besede: Extra Hungariam non est vita, et si est vita, non est ita. Da, veliki politični otroci so povečini ogrski politiki, ki jih vodijo širokoustni možje. Edini Weckerle vé, kaj hoče, pa nima poguma, da bi javno priznal svoje prepričanje. Nagodba pa pride, ker mora priti v tej ali drugi obliki.

AVSTRO-OGRSKA.

Cesarjevo zdravje.

Ko je odpotoval dne 1. t. m. z Dunaja ruski veliki knez Vladimir, se je podal cesar v Schönbrunn, kjer ostane nekaj dni. Cesar je utrujen in ima nahod. Kljub temu rešuje vladne posle in se vsak dan izprehaja po schönbrunskih parkih. Odpovedane pa so za 3. t. m. napovedane avdiience.

Nagodbena pogajanja.

Posvetovanj o nagodbi dne 1. t. m. sta se udeležila tudi naučni minister Apponyi in državni tajnik Popovics. Avstrijski ministri sodijo o položaju bolj pesimistično, kakor ogrski. Beck je izjavil 1. t. d. po posvetovanjih: Zadelj smo na še večji odpor. N. P. I. piše, da so nasprotstva med obema vladama zdaj

LISTEK.

Pristava v Hampshiru.

(Spisal Conan Doyle.)
(D dalje.)

Bil je lep pomladni dan. Nad naravo se je razpenjalo sinje modro nebo in le tupatam je plul pod nebesnim svodom bel oblaček liki metulj na zeleni trati. Sveži zrak je bil napojen z najrazličnejšimi vonji cvetoče narave. Kroginkrog do daljnega gričevja alderhot-skega so se videle rdeče in sive strehe kmet-skih poslopj med nežnim zelenjem sadnega drevja. »Kako krasen je pogled na to okolico,« vzkliknem jaz, razveseljen, da imam meglene, črnkaste ulice londonske za seboj. A Holmes je zmajal resno z glavo. »Vedi, Watson,« je dejal, »to mi je tudi prirojeno, da vidim jaz naravo tako, kot je ravno slučaj, ki me dovede v dotiko z njo. Ti vidiš pri pogledu na ta raztresena človeška bivališča le lepoto narave, jaz pa mislim obenem tudi na to, kako posamezno stoji ta poslopja, eno oddaljeno od drugega; kako lahko se tu vmes dogodi zločin, ki odide roki pravice.« »Za božjo voljo« vzkliknem jaz, »kdo naj bi mislil med temi ljubeznimi bivališči na zlodejstva.« »Toda mene obhaja vedno neka groza. Vsled mojih izkušenj sem trdno prepričan, da se niti v najbolj razvpitih londonskih ulicah ne dogodi toliko zločinov, kolikor ravno v tej prijazni pokrajini.« »To je nekaj groznega,« mu odv-

nem jaz. »In vendar je vzrok mojega mnenja dovolj jasen. V mestu ne obsoja samo postava razna zlodejstva; kjer ta ne more posredovati, tam se vedno najdejo pravični in usmiljeni ljudje, ki prihite na pomoč malemu jokajočemu otročiču, kot tudi drugemu trepečemu ali preganjanemu someščanu, da mu pomorejo iz nevarnosti. Sicer so pa tudi merodajne oblasti vedno v obližju, ki skrbje, da na opravičeno pritožbo zločestnika spravijo v varen kraj, ter tako obvarujejo ljudstvo, kakor tudi posameznika pred grozečo mu nevarnostjo. Opažuj pa ti te kraje, te samotne hiše, kjer prebiva nevedno ljudstvo, ki komaj vé za eksistenco postav in pravice. Predstavljaš si grozovitosti, nesramnosti in umazanosti, ki se dogajajo tu venomer brez da bi vedela kaka duša več o tem. Ko bi bila rodbina, pri kateri se nahaja najina varovanka v Winchesteru, ne bal bi se prav nič za njeno varnost, a ker se pa nahaja pet milj odtam na deželi, povzroča mi ravno to skrb za njo. In vendar ji mogoče osebno ne preti nevarnost.«

»Gotovo ne,« odvrnem jaz, »saj naju je prosila počakati jo v Winchesteru, torej lahko zapusti svoje bivališče.«

»Gotovo. Njena prostost ji ni omejena.« »Kaj naj vendar tiči za tem? Ali si ne moreš prav nič razlagati tega položaja?«

»Do sedaj se mi je porodilo sedem različnih razlogov, ki bi se strinjali splošno s celo stvarjo, a vendar ne vem, kateri bi bil pravi. Tega določim v kratkem, ko pridobim novih podatkov o celi stvari. Videla bodeva itak kmalu kaj izveva novega, tu je že zvonik katedrale; radoveden sem, kaj nama vé gospica Hunter že dosedaj povedati.«

Gostilna pri »Črnem labodu« je na precej dobrem glasu. Prišelje tja, sva že našla gos-pico, ki naju je željno pričakovala. Najela je že sobo, kjer naju je čakalo na mizi mlo okrepčilo.

»Zelo sem vesela, da ste prišli,« je rekla živahno. »Vajin nasvet mi bo zelo, zelo ljub; zopet sem v taki zadregi, da ne vem kako in kaj.«

»Prosim povejte nama vaše doživljaje.« »Hočem takoj, kajti obljubila sem gospodu Rucastlu, da pridem ob treh že nazaj. Dovolil mi je, da sem se odpeljala danes v mesto, seveda on niti ne slutil, iz kakega vzroka sem šla.«

»Pripovedujte nama le vse lepo po vrsti,« jo opomni Holmes ter se vsede, da jo posluša.

»Pred vsem vama moram povedati, da mi ni pri tej rodbini nikake sile. Resnici na ljubo moram to povdajati. A vendar ne morem razumeti teh ljudi in ravno to me vznemirja.«

»Kaj se vam dozdeva tako čudovitega?« »Vzroki njih obnašanja; povedala vam bom vse. Pri mojem prihodu tu sem me je pričakoval gospod Rucastle s svojim vozom ter me odpeljal proti Cooper Beeches. Okolica je res lepa, kakor je rekel, a hiša njegova pa nikakor ni prijazna, le nerodno, štirioglatlo poslopje, čigar belina je z različnimi madeži notranje in zunanje vlažnosti, popolnoma onesnažena. Okoli hiše je popolnoma prosto, na treh straneh se razprostira za tem prostorom gozd, na četrti pa polje do ceste, ki vodi v Southampton in ki je oddaljena kakih sto ko-

rakov od hiše. Nasadi na prednji strani so last-nina lorda Sutherstona. Pred glavnim vho-dom stoji več bukev, po katerih ima posestvo tudi svoje ime.

Med vožnjo je bil gospod Rucastle zelo prijazen in zgovoren in še isti večer me je predstavil svoji soprogi in otroku, Sum, ki smo ga imeli o njegovi soprogi, je bil popolnoma neopravičen. Gospa Rucastle ni nikakor umobolna. Po mojem predsojdu je tiha, blede, mirna gospa, ki nima še po mojem mnenju trideset let, torej je mnogo mlajša kot njen mož, ki ima že približno petinštirideset let.

Iz pogovora obeh sem posnela, da sta komaj sedem let poročena, da je bil on prej vdovec in da ima hčerko iz prvega zakona, ki se nahaja menda sedaj v Philadelphiji. Kakor mi je povedal gospod Rucastle, jo je gnala od doma popolnoma neopravičena nenaklonjenost napram njeni mamehi. Ker je hčerka stara že blizu dvajset let, je lahko umevno, da ni bilo njeno stališče v hiši poleg mlade mamehe zelo prijetno. Duhovitost gospe Rucastle je ravno tako brezbarvna, kot njeni blede obraz. Name ni storila njena oseba nikakega vtisa, niti dobrega niti slabega. Ona je takorekto nekaka ničla. Tudi svojega soproga in malega otročiča ljubi z vidno nežno-srčnostjo. Neprenehoma ji uhaia oko od ene-ga do drugega in bere jima vsako želje že iz obraza ter jima jo izpolni kolikor mogoče urno in dovoljno. Tudi gospod ljubi svojo soprogo in otroka in jima je zelo naklonjen. Imela sem jih za srečno družino. In vendar tare gospo neka notranja skrb. Našla sem jo

večja kakor so bila, ko so prekinili pogajanja na Dunaju. Avstrijska vlada zahteva, da naj se zviša kvota, ogrska pa zahteva, da naj se uredi bančno vprašanje. Poroča se, da se pogajanj ne bo udeležil zunanji minister Aerenthal. Ogrska vlada je očitala 1. t. m. avstrijski, da je spravila zopet v razgovor bančno vprašanje, dasi je izjavila svojčas, prepustiti ogrski vladi glede na bančno vprašanje nevezane roke. Ogrski politični krogi trdijo, da polagajo zdaj glavno važnost na bančno vprašanje, kar otežuje stališče ogrskim ministrom, ki so pristaši narodne stranke. Da nista posredovala oba ministrska predsednika, bi bila pogajanja prekinjena že 1. t. m. O nagodbi je izjavil ogrski trgovinski minister Kóšut: Avstriji zahtevajo, da se zviša kvota. O tem se ne more govoriti. Avstriji zahtevajo nadalje, da naj se zviša število vojaških novincev in tudi o tem se ne moremo pogajati. Pri večerajšnjih pogajanjih se je šlo zato, da se določijo posamezna vprašanja in da prično s končnimi posvetovanji. Včeraj so razpravljali o kvotnem vprašanju in osobito o formalnem načinu. Nadalje so razpravljali o vrednostnih papirjih in o sladkorni taksi. V drugi dvorani so pa razpravljali o carinskem tarifu. Poročevalci so se tudi razgovarjali o železniških zvezah. — Položaj so včeraj označili sledeče: Nasprotstva glede na kvoto in ogrske kompenzacije še niso rešena, a ne more se več trditi, da bi ne mogli vprašanja rešiti. V bančnem vprašanju še niso prišli čez preporno točko. Če se ne posreči, da se doseže sporazumljenje, bosta morali vladi poročati parlamentoma, da so se izjalovila pogajanja. Parlamenta bosta mogla odločiti, če se pogajanja razbijejo glede na difference v bančnem vprašanju ali se pa odločita, da omogočita skupno z nagodbo tudi rešitev bančnega vprašanja. »Allg. Zeitung« sodi, da imamo zopet krizo, ker skoraj ni mogoče, da se doseže sporazumljenje glede na bančno vprašanje. »Magyar Hirlap« poroča, da je položaj brezupen. Včeraj so se posvetovali zgolj o kvoti in o bančnem vprašanju. Odločitev pade še danes. »Neues Pester Journal« poroča o novem kompromisnem predlogu, ki meri na to, da se ustanovi banka na Dunaju in v Budimpešti, ki skleneta kartel. Včeraj popoldne so se posvetovali o državnopravnih vprašanjih. Posvetovanja so prekinili zvečer ob tri četrt na osem in jih nadaljujejo danes dopoldne. Danes ob 11. dopoldne je napovedano posvetovanje ministrov. Ob 2. se vrši pri ogrskem poljedelskem ministru Deranyju dejeuner, ki se ga udeleže avstrijski in ogrski ministri ter poročevalci.

Grof Andrassy pri cesarju in pri prestolonasledniku.

Kakor se zdaj poroča, je čul ogrski grof Andrassy pri cesarju in pri prestolonasledniku jako resne besede. Prepričan se je lahko, da hočejo najvišji krogi z vso odločnostjo nastopiti proti separecijskim stremljenjem. Osobito prestolonaslednik je zastopal to stališče in namignil Andrassyju, da mažarska koalicija po sedanjih potih ne doseže uspehov.

Državnozbornsko zasedanje.

Nižjeavstrijskemu deželnemu zboru so podaljšali zasedanje do 15. t. m. Državni zbor bo najbrže pozneje sklican, kakor se je prvotno mislilo.

Posvetovanja Čehov.

Glede na Pacakova posvetovanja z voditelji mladočehov in agrarcev poroča »Hlas Naroda«, da se je šlo Becku za to, da izve za mnenje agrarcev in mladočehov glede na nagodbo. Vlada baže obeta Čehom za podporo v nagodbenih vprašanjih češko vseučilišče na Moravskem, podražavljenje Severnozahodne in Družbe državnih železnic in več gospodarskih koncesij. Nadalje se je pa šlo tudi zato, da se ustanovi nova zveza čeških državnih poslancev v drugačni obliki, kakor zdaj. Mladočeški, staročeški, agrarni in katoliško-narodni poslanci naj bi ustanovili skupno zvezo. »N. Fr. Pr.« pa poroča, da so navedena poročila izmišljena in da ministri niso ničesar gotovega obetali. Vlada le želi, da se ustanovi

že večkrat z zelo žalostnim obrazom zatopljeno v misli in parkrat sem že opazila, da se žalosti radi svojega malega dečka, kajti tako razposajenega in pokvarjenega otroka še nisem videla. Dečko je za svojo starost majhen, ima pa neprimerno veliko glavo. Pojavi divjosti in temnega kľubovanja se menjajo neprenehoma pri tem otroku. Mučiti bitja, ki so slabša kakor je on sam, mu je edino pravo veselje in za lov miši, ptičev in žuželk je kakor rojen. Pa naj opustim opisovanje tega otroka, saj nima on itak skoraj nič opraviti z mojim pripovedovanjem.

»Hvaležen sem vam za vse posameznosti,« je pripomnil moj prijatelj, »vseeno ako se vam iste zde vredne pripovedovanja ali ne.«

»Skušala bodem, da ne izpustim nič važnega. Edino zoperno in neprijetno, nad čemur sem se zavzela, je bila zunanost in obnašanje poslov. Sicer tvorita te le mož in žena. Toller, tako se imenuje mož, je surov, čuden človek, že sivolas, ki vedno diši po žganih piščalih. Dvakrat, odkar sem jaz v hiši, je bil že popolnoma pijan, a gospod Rucastle se navidezno ne zmeni za to. Žena njegova je velika, močna oseba, mračnega obraza, tiha kot njena gospodinja, a mnogo bolj odurna.

Obadva pa sta zelo neprijeten par, veseli me, da ne pridem skoraj nikdar z njima v dotiko.

Prva dva dneva po mojem prihodu sta mi potekla zelo mirno. Tretji dan pa je prišla gospa k svojemu soprogu takoj po zajtrku ter mu šepnila nekaj na uho.

(Dallje.)

skupni klub, ker bi se rajši pogajala s skupnim klubom, kakor pa s posameznimi strankami.

Češka agrarna stranka.

V Pragi je zborovala 2. t. m. češka agrarna stranka, ki je sklenila, da ena in ista oseba ne more imeti državno- in deželnozborskega mandata. Posvetovali so se tudi o tem, kako stališče zavzame stranka nasproti ostalim češkim strankam in pa nasproti Beckovemu ministrstvu.

Björnson in Apponyi.

Mažarski grof Apponyi seveda ni mogel molčati na očitania ženijskega norveškega pesnika Björnsona, Apponyi, ta zagrizeni mažarski šovinist v svojem pismu zatrjuje, da ni nikdar zatiral kake narodnosti. Svetovna javnost pa ve, da ima ženijski Norvežan prav in ne naduti mažarski grof.

Strankarski shod avstrijske nemške socialne demokracije.

V seji dne 2. t. m. je govoril dr. Adler o prihodnjih načrtih socialne demokracije. Trezno hoče stranka presoati nagodbo in varovati gospodarske in politične avstrijske koristi. Govornik zahteva delavsko starostno zavarovanje in zdravstveno postavodajo. Glede na militarizem hoče stranka nastopati za dvestoletno službeno dobo in za koristi vojakov. Nastopati hoče stranka tudi za politične in socialno politične ženske zahteve. Windrsky je predložil zakonski načrt, ki zahteva postavbo o stanovanjih in uvedbo splošne, enake in direktne volilne pravice za deželne in občinske zastope.

Zasedanje deželnih zborov.

V bukovinskem deželnem zboru je bilo 1. t. m. zelo voharno. Poslanec Onciul je vprašal deželnega predsednika, zakaj da dopusti napade v časopisju nani. Deželni predsednik je odgovoril, da ne more vplivati na časopisje. Onciul je v nadaljni seji napadal vlado in očital uradnikom, da so tatovi in idioti. Onciula so nato napadli lastni pristaši in Onciul je s sunki z nogo izpehal iz dvorane glavnega uradnika lastnega lista. Dva poslanca sta mu takoj poslala priče.

Nižjeavstrijski deželni zbor je zahteval, da se uvedejo pri armadi kmečki tečaji za kmečke sinove.

V moravskem deželnem zboru je predlagal poslanec Prayon nujno, da naj deželni odbor posreduje glede na pasivno resistenco železničarjev.

Vojaške zadeve.

V vojno šolo so sprejeli letos 51 frekvententov, med njimi 8 honvedov, v višji artiljerijski tečaj so sprejeli 10 in v ženijski 8 frekvententov. V kornih častniških šolah nameravajo znatno znižati število obiskovalcev. Šole bo vodil podmaršal pl. Auffenberg.

Grof Sternberg o češki politiki.

Katoliško-narodna stranka je sklicala ljudski tabor v Novo mesto. Govoril je državni poslanec dr. Horský o čeških zahtevah, nato je pa grof Sternberg opisal politični položaj na sarkastičen in markanten način.

Grof Sternberg označi najprej češki deželni zbor kot pasivni deželni zbor. Pri volitvah naj gleda ljudstvo, da spravi boljše ljudi v deželni zbor nego so mladočehi in agrarci. Od poraza staročehov je bila češka politika v rokah tako narodnih generalov, da je izgubil češki narod velik del svojega političnega pomena. Politika je veda, in sicer najtežja veda; stari Grki in Rimljani so imeli politiko za večjo vedo kakor filozofijo in poezijo. Samo naučene fraze iz listov, ki jih pišejo ne kvalificirani ljudje, ne vodijo politike. Naloga poslanca je, da vzgaja pravega polit. duha v svojih volivcih in jih nauči vsak dogodek pravično soditi. Vse češke politične stranke, agrarci, mladočehi, narodnjaki, radikanci in državnopravniki, so nedosledni. Agrarci stoji po izjavi Praškovi najbližje realismu, ki so profesorji in učitelji — to naj je kmečka stranka? S tem, da so prof. dr. Drtino spravili v deželni šolski svet, so katoliško mladino izročili najbolj zagrizenemu nasprotniku katoliške vere. Grof Sternberg pravi, da je stal agrarcom blizu, a odkar so se zvezali z brezversko realistično bando, jih ne mara. Mladočeh dr. Herold je govoril v slavo Riegeru pri odkritju Riegerovega obeliskar; ta slavospev Riegeru je bila najhujša obsodba mladočehov. Povsod egoizem in neznačajnost. Tisti učitelji in profesorji, ki so razvneli narodno strast do vrhunca, so zdaj v socialno-demokratskem taboru. Prej ultranacionalizem, zdaj internacionalizem! Tu ima svojo roko vmes avstrijska vlada, ki upa, da ji bodo socialni demokrate pomagali zatreti narodne borbe. Mladočehi so se izrekli za splošno in enako volivno pravico za deželni zbor samo zato, ker rabijo pomoč socialnih demokratov, brez katerih se več pokazati ne morejo; on bo glasoval proti nji.

Med raznimi drugimi stvarmi pride govornik tudi do žganja. »To žganje je tolažba za največjega reveža. Če je mraz, ga tako pogreje, če je vroče, ga tako pohladi, in če se ga preveč ne nasrka, ni nobena nesreča.«

Zahteva nadzorstva nad učitelji, da ne bodo otrovali mladine s socialno-demokratskimi gesli.

RUSIJA.

Prijeta roparska četa v Lodzu. — Napad na kurirni vlak.

V Lodzu so zaprli roparsko četo, ki je imela 150 članov. Roparje je vodil neki tehnik Kramar, po rodu Čeh, ki je občeval z najboljšimi krogi. — Kurirni vlak, ki vozi iz Odese v Kijev, je 14 kilometrov od Odese napadla roparska četa. Vlak je ustavilo na progi pet roparjev, ki so se peljali z njim. Trije roparji so skočili na lokomotivo. Nekaj roparjev je vdrl v vozove, ostali so pa streljali na vlak.

Neki orožnik in več potnikov je streljalo na roparje. Orožnika so roparji z osmimi strelji smrtno ranili. Ranjena sta še dva druga potnika. Roparji so odnesli 4900 rubljev. Roparji so se odpeljali z lokomotivo. Kazaki so zasledovali roparje. V vlaklu se je vozil tudi načelnik mladočeškega kluba dr. Kramar, ki se je peljal s svojih krimskih posestev nazaj na Češko. Dr. Kramar je baže ušel le s težavo smrti.

MAROKO.

Francoski poslanik Regnault odpotuje v petek v Rabat, kamor je povabil sultan tudi zastopnike ostalih velevlavst.

General Drude je dobil pismo, da nameravajo rodovi Uled Bariz prodirati proti Casablanci in da se hočejo združiti pri Karmi, ki je oddaljena kakih 50 km od Casablance. General hoče počakati nadaljna poročila, predno nastopi proti njim.

Dnevne novice.

+ **Nečuvčen škandal.** Iz Celovca se nam piše: Nov škandal se je zgodil zopet te dni v Celovcu na glavnem kolodvoru c. kr. državne železnice. Družba sv. Mohorja je pričela z razpošiljanjem svojih knjig za tekoče leto ter se je v to svrhu poslužila, enako kakor prejšnja leta, dvojezičnih vozniš listov. Službujoči uradnik pa je sedaj, ne oziraje se na to, da so te pošiljave namenjene vse v izključivo slovenske kraje, naenkrat začutil v sebi potrebo, zahtevati, da se mu mora poleg slovenskega besedila napisati vse tudi v nemškem jeziku ter je kratkoma sprejem bal z družbenimi knjigami zavrnil z značilno opombo, da smatra on tako postopanje za izzivanje (provokacijo). Odbor se je na to predzrost pritožil pri ravnateljstvu c. kr. državnih železnic v Beljaku, odkoder pa do danes ni dobil še nikakega odgovora ter bode podvezel potrebne korake, da pride ta zadeva v razgovor tudi v državnem zboru, nakar opozarjamo vse naše čč. gg. drž. poslance, da se blagovolijo z vso odločnostjo za stvar zavzeti, ker si vendar ne smemo pustiti krati naših pravic po kakem nadutem nemško-nacionalnemu uradniku, kateremu je treba enkrat za vselej povedati, da naj pusti politiko doma ter naj je ne zanaša v urad. Pa tudi to naj se mu pove, da je on tu zaradi ljudstva in ne ljudstvo zaradi njega. Za prevažanje družbenih knjig plačujemo raznim železnicam vsako leto ogromne svote denarja, in zato naj se nam delajo težkoče in sitnosti od strani uradnikov! Kaj takega ne bomo trpeli. — Čč. gg. poverjenike družbe sv. Mohorja torej ljudno prosimo, da blagovolijo za knjige potrpeti toliko časa, da se ta zadeva končno reši. Obenem prosimo vse slovenske liste za ponatis teh vrstic.

+ **Za svobodo časnikarstva.** V Trstu se je dogodilo nekaj, kar bo izvestno razburilo vse avstrijsko časnikarstvo. Dne 13. preteklega meseca so bili veliki socialnodemokratski izgredi po Trstu. Več oseb je v preiskavi, med njimi tudi neki socialnodemokratski govornik radi huiškunja. Sodišče je povabil v tej zadevi za priče — »Piccolove« reporterje, dasi so bili navzoči policijski organi, in bi tudi med tisoči, ki so govor poslušali, sodišče lahko dobilo mnogo prič. Tako so bili časnikarji postavljeni pred eventualnost, da postanejo nezvesti svoji časnikarski dolžnosti ali pa se izpostavijo § 160. kazenskopravnega reda, ki določa kazni za one, ki nočejo pričati. Samoposebi je umevno, da so se reporterji rajši postavili strogosti zakona, kakor da bi postali krivi nekorektnosti in izdali s svojim poklicem združene pravice. Oni so sicer sledili pozivu preiskovalnega sodnika, ali so se vendar upirali, da pričajo, sklicujoč se, četudi brezuspešno na določbo § 153. kazenskega reda, po katerem se priče, če bi utegnili pričanje biti v sramoto priče, ne morejo k temu prisiliti. Zaraditega je sodišče obsodilo vsakega »Piccolovega« reporterja na 100 kron globe in jih vnovič pozvalo. Tudi pri nadaljnjem zaslišanju bodo reporterji vstrajali, kakor je samoposebi umevno, pri svojem stališču in bržkone bodo obsojeni na zapor, ki se more po § 160. kazenskega reda raztegniti na šest tednov. Jasno je, da v pričujočem slučaju pričanje od strani reporterjev v svrhu procesa ni neobhodno potrebno, ker razpolaga kazenska oblast z neštevilnimi pričami in se potemtakem ne gre za kak v § 153. kazenskega reda določen, »posebno važen slučaj«, v katerem se morejo k pričanju prisiliti tudi take priče, ki bi v sled tega mogle trpeti škodo ali sramoto. Časnikarji bi bili pred javnim mnenjem onečašćeni, ako bi popustili, samo da se izognejo kazni ter bi ovrgli svojo dolžnost na ljubo le samovoljni razlagi zastarele zakonske točke. — Zdi se nam popolnoma odveč povdarjati, da bi bilo svobodno izvrševanje časnikarskega poklica in celo obstojni pogoji vseh listov čisto enostavno uničeni, ako bi se dopustilo, da bi si brez posebno tehtnih vzrokov in brez silne nujnosti, ki bi se ji z nobenim drugim sredstvom ne mogli zadostiti, kazenska oblast smela dovoliti, vso napravno listov postaviti v svojo službo. Časnikar ne bi več natanko vedel, če zbira poročila za svoj list ali za preiskovalnega sodnika; privatist ne bi bil več na čistem, ali daje pojasnila časnikarju ali detektivu; sklicatelji ljudskih shodov, društvenih sej in tako naprej, bi prišli v dvom, vabijo li zastopnike časopisja ali poročevalce državnih oblasti. Slučaj je vlezanim in vse avstrijsko časnikarstvo bo hvaležno »Piccolovemu« uredništvu, ako vstrajno izbojuje časnikarstvu svobodo, kakoršno časnikarstvo za svoj razvoj mora najodločneje zahtevati.

+ **Slovenska krščansko-socialna zveza v Gorici** priredi prvo redno predavanje v torek, 15. oktobra, ob 8. uri zvečer v prostorih »Goriške zveze«. Predava dr. Breclji. Predavanja se bodo vršila potem skozi celo zimo vsak torek.

+ **Goriški deželni odbor** razpisuje natečaj za ravnateljevo mesto deželne norišnice poknežene grofovine Goriško-Gradišćanske. Prosilci naj predložijo svoje pravilno opremljene prošnje z dokazilom, da posedujejo kvalifikacije določene po statutu, deželnemu odboru do 31. oktobra 1907. Zlasti imajo prosilci dokazati, da so doktorji vsega zdravilstva, da imajo potrebne teoretične in praktične kvalifikacije v psihijatriji, kakor tudi, da posedujejo potrebne upravne zmožnosti. Kvalifikacije se imajo dokazati z dotičnimi listinami in z eventualnimi znanstvenimi deli, ki so jih prosilci objavili. Pogoji glede plače so sledeči: Ravnatelj norišnice se uvrsti v VI. plačilni razred deželnih uradnikov z letno plačo 6400 kron s pravico do treh trienlejev letnih 800 kron; razven tega dobi ravnatelj stanovanje in natura v zavodu. Deželni odbor je z deželno-zborskim sklepom tudi pooblaščen, da dovoli ravnatelju eventualno primerno osebno odloklado k zgoraj navedeni plači. Nadaljna pojasnila daje deželni odbor.

+ **»Edinost«** contra »Novi List«. Tržaški »Novi List« piše: Dne 1. oktobra t. m. morala se je vršiti pred tržaško porotno obravnavo proti g. Franu Polič, lastniku tiskarne Dolenc ter proti odgovornemu uredniku »Novega Lista« g. Antonu Švara in sicer na zatožbo g. Maksa Cotiča, naperjeno proti tema dvema že oktobra meseca 1905. Zavoljo tega procesa smo tudi zakasnili izdajo te številke »Novega Lista«, da bi mogli takoj o razpravi poročati. Zadnji hip pa je toplot tožitelju prihitel na pomoč g. Matko Mandić, kateri je v tem procesu glavna priča, ker se pravzaprav celi proces vrti le okoli njegove osebe. Gospod Matko Mandić je namreč prosil sodnijo, da se vnovič odnese obravnavo do prihodnje porotne sesije, ker je on (glavna priča) sedaj zadržan v sejah deželnega zbora istrskega. Sodišče je tej prošnji ugodilo, akoravno sta se toženca temu uprla. Ne vemo pa, zakaj ne bi g. Matko Mandić mogel dne 1. t. m. prisostvovati sodnijski razpravi. Seja deželnega zbora istrskega je bila v Kopru (eno uro s parnikom, ki odhaja vsako uro iz Trsta) napovedana ob 11. uri jutraj in do tega časa bi bil lahko g. Matko Mandić prost in tudi v Kopru pri seji. Nego misli se, da je g. Matko Mandić v važnih odsekih in da ima v takih dosti opravila in glavno besedo, kar pa spet ni res. Izgleda torej ta korak tako, da so pri »Edinosti« hoteli imeti še nekaj oduška. Bog vedi, kaj vendar mislijo doseči s tem vednim odlašanjem!

+ **Na slovenski kmetijski šoli v Gorici** so razpisana sledeča učna mesta: 1. Za mesto ravnatelja v IX. plačilnem razredu (letna plača 3600 kron), kateri more preiti v VIII. plačilni razred deželnih uradnikov. 2. Za mesto učitelja-pristava v X. plačilnem razredu (letna plača 2860 kron), kateri more preiti v IX. plačilni razred. Kdor namerava prositi za označeni mesti, predloži naj svojo pravilno opremljeno prošnjo deželnemu odboru do 20. oktobra t. l.; prosilci morajo z izpričevali o dovršenih študijah in z izpričevali o vsposobljenosti za kmetijsko poučevanje dokazati, da so znanstveno in strokovno primerno izobraženi.

— **Iz odborove seje »Društva slovenskih katehetov«.** Da ne bo nesporazumljenja, se naznanja vsem dozdanim članom (167) in onim, ki se bodo še priglasili, da vplačana članarina velja za bodoče leto. V soglasju z zastopnikom »Slomškove zveze« se je sklenilo, da bode »Slovenski učitelji« strokovni list »Slomškove zveze« in »Katehetskega društva«. Z novim letom se bo izpremenil v toliko, da bo imel nekoliko večji obseg in da bo prinašal strogo katehetsko snov pod naslovem »Katehetski vestnik«. Ta oddelek bo urejeval katehet. List se bo imenoval: »Slovenski učitelj, glasilo slovenskih krščanskih učiteljskih in katehetskih društev.« Tudi se je določilo, da bo počenši z novembrom vsako prvo sredo ob petih popoldne katehetski sestanek, pri katerem se bo skrbelo za strokovno izobrazbo s kratkimi predavanji, z izdelavanjem in podajanjem katehez i. dr. Razpravljale se bodo tudi kurentne zadeve. Kar se bo doseglo dobrega, bo objavljeno v »Slovenskem učitelju«, da bodo imeli korist tudi člani, ki se sestankov ne bodo mogli udeleževati. Dostop bodo imeli seveda vsi člani »Društva slovenskih katehetov.« Kot šesti ustanovnik je pristopil mnogoletni in velezaslužni bivši katehet na uršulinskih šolah v Škofji Loki, č. g. Simon Zupan, sedaj župnik na Ježici.

— **Osebnosti.** Cesar je imenoval privatnega docenta na dunajski univerzi g. dr. Jožefa Plemelja za izrednega profesorja matematike na univerzi v Cernovicah. — Za provizorično učiteljico na Dovjem je imenovana gđna. Marija Zhorsky pl. Zhorže. — Za suplenta na petrazrednici v Zagreju je imenovan g. Franc Hladnik.

— **Zadružno gostilno** so ustanovili v Dolnem Uremu.

— **Stavka v šoli.** Tretji tečaj gradbene šole v Zagrebu stavka radi nekega profesorja.

— **Srbski volji na Dunaju.** V dunajsko kľavnico so predvečerajšnjim pripeljali 1000 srbskih volov, pretekli teden pa 500. Voli so bili označeni kot »bosenski«, resnica pa je, da so preko Bosne bili pripeljani iz Srbije. Nižjeavstrijska gospodarska centrala je proti kršenju zaprtja meje protestirala.

— **Gračakinja učiteljica.** Gospa Ančka pl. Tompa, gračakinja v Tržiču pri Zdenčini na Hrvaškem uči 18 kmetov analfabetov branja in pisanja.

— **Manifestacija za splošno in enako volilno pravico** bo tudi v Zagrebu 10. oktobra, na dan otvoritve ogrskega državnega zbora. Delavstvo 10. oktobra tudi v Zagrebu ne bo delalo. Zaprte bodo vse trgovine, vse gostilne in vse kavarne.

— **Umrl** je v Metliki trgovski sotrudnik g. Friderik Skušek ml. — V Banjaluki je umrl

podtajnik finančne režije g. Franc Zupančič.

— **Konferenca.** Sodalitatis in honorem Ssi. Corais Jesu za ljubljansko dekanijo bo dne 10. oktobra t. l., ob 10. uri dopoldne v knezoškofijski palači.

— **Zavod za pokopavanje mrličev** je ustanovil na Glincah g. Anton Malavašič.

— **Cvet in sad.** S cerkliškega na Goriškem nam poročajo: Na Tuškovem griču v Davči pri Novakih, 1000 metrov nad morjem, je jablana, ki je zdaj v začetku oktobra polna lepih rdečih jabolč in obenem je tudi vsa v cvetju.

— **Nečloveška mati.** Karolina Kobal, stanujoča v ulici del Pozzo di Crosada v Trstu, je bila dne 30. m. m. popoldne aretovana, ker je bila ovajena, da grdo, oziroma naravnost nečloveško ravna s svojim 13letnim sinom Angeljem. Ta nečloveška mati je minulega četrtega dečka privezala k postelji in ga pustila tam privezanega — šest dni. Nato je dečka rešil slikar Fran Puntar, ki stanuje v isti hiši in ki je večkrat čul dečkovo obupno vpitje. Deček je na policiji povedal, da ga je mati večkrat grozno pretepala in trpinčila.

— **Nova ladja za preiskovanje morja.** Dne 1. t. m. popoldne so v Kopru izpustili v morje novo avstrijsko ladjo, ki bo služila za preiskovanje morja.

— **Jovan Maričević.** V torek zvečer je umrl v Peroju v 68. letu starosti tamošnji pravoslavni župnik in protoprezbiter g. Jovan Maričević.

— **Italijanski vohun?** A Anhovem blizu Gorenjega polja pri Kanalu na Goriškem so v nedeljo popoldne prišli kmetje nekega Italijana, ki so ga imeli na sumu, da je laški ogleduh. Italijan se piše Jožef Stefanutti in je doma iz Vidma. Pri njem so našli več kart in pisem. Orožniki iz Plavji so ga odvedli v Gorico. Tu pa se je dognalo, da je ta Stefanutti dijak, ki je hodil po naših hribih le radi tega, ker je zbiral razne kamne (?); peča se namreč z mineralogijo. Morda pa stvar vendar le ni bila tako nedolžna.

— **Stavka v Domžalah** je, kakor smo že poročali, končana. Ladstättler je boljšim delavcem dal 1 K več, drugim je tudi razmerno zvišal plače. Kurzthaler je zvišal plače za 20 krajcarjev, bratje Oberwalder istotako. J. Oberwalder je dal delavcem 20 krajcarjev več od kite in potreščine ceneje.

— **Strela udarila v dva moža.** V Jernomnem gozdu je strela predvčeršnjim udarila v 61 let starega Janeza Markelja in 25 let starega Andreja Korena. Oba so prepeljali v ljubljansko deželno bolnišnico.

— **Obsojeni hrvaški urednik.** Na tožbo velikega župana dr. Radičevića je obsojen urednik »Hrvata«, Smojver, na mesec dni zapor ali 150 K globe.

— **Otrok ponesrečil.** Lucija Spizzo, opekarja žena, je dne 30. m. m. dopoldne pogrešila svojega sina, kateri se je igral v kuhinji Angelo Ajta, posestnika opekarne v Dragi pri Studencu. Takoj so ga pričeli stariši in drugi opozoriti iskati ter ga šele okoli 5. ure popoldne našli v neki grapi za Ajtovo hišo.

— **Mnogo napak** nam je zagrešil tiskovni škrat v torkovem članku »Deželni volivni red na Goriškem«. Namestu: zgražujejo, naj se bere zgražajo; iz golič dejstev nam je naredil zla dejstva; iz nedopustno je napravil pa nedostopno. Drugo naj si pa čitatelji sami popravijo.

Izpred sodišča.

Eden, ki prostosti ne mara. Jožef Uršič, pristojen v Trst, je bil že 30krat zaradi raznih zločinov in prestopkov, med temi trikrat zaradi razžalitev cesarja predkaznovan. Prestal je čez osem let ječe, nakar je bil oddan v prisilno delavnico. Koncem leta bi bil moral ta zavod zapustiti, a ker ni maral prostosti uživati, si je izmislil drugo. Dne 9. septembra t. l. je pobežal s prisilencem Hiacintom Forerijem na Javorniku od dela. Dočim slednjega ni bilo moč prijeti, so dohiteli na Savskem mostu Uršiča. Že preje po cesti je preklinjal in grdil cesarja in Avstrijo. Te inkriminovane besede je pa večkrat ponovil v pričo orožnikov in dveh paznikov. V svojem zagovoru se je izkušal le v toliko oprati, da se je pritožil, da nikjer tako grdo z ljudmi ne ravna, kakor v tej Avstriji. Dal je pa sodišču razumeti, da bi mu bila visoka kazen zelo po volji. No, sodišče je uvidelo, da je pri tako zastaranem grešniku malo upanja, da se bo kdaj poboljšal, ter ga je na štiri leta težke ječe obsodilo.

Tatinski hlapec. France Jonkar, hlapec v Tuhinju, je dne 25. avgusta na ta način vdrl v stanovanje Antona Levca, da je s sekuro vrata siloma odprl. Vzel je Levcu 30 K gotovine in znesek 1 K 60 h, ki je bil posebej na oknu shranjen. Da bi bil Jonkar ta slednji znesek izmaknil, obdolženec noče priznati. Sedel bo šest tednov v ječi.

Nečloveški sin. Janez Bevc, kajzar v Mavčičah, črtil svojo mater, ker ji mora vsled izročilne pogodbe dajati živeža ter zaradi tega skrajno surovo ž njo ravna. Večkrat se je je dejansko lotil, zlasti dne 6. aprila t. l. Vrgel jo je večkrat na tla ji pulil lase, jo tolkel z neko desko po glavi in hrbtu. Dne 2. junija t. l. se je zopet lotil ter osuval z obuto nogo in 23. julija jo je tolkel s ključem po glavi. Sodišče je obdolžencu, ki se izgovarja s pijanostjo, naložilo en mesec za kazen.

Dva vojaška nabora je zamudil posestnika sin France Lenarčič iz Nadanjega sela, ker se ni hotel iz Amerike odzvati svoji vojaški dolžnosti. Zagovor, da ni imel potrebnega denarja za pot, mu ni pomagal. Obsojen je bil na dvanaest dni strogega zapor in na 10 K denarne globe.

Pazniku grozil. Andrej Sandri, 17 let stari čevljar iz Trsta, sedaj korigend v tukajšnji prisilni delavnici, je bil na neko ovadbo do-

mačega paznika precej občutno discipliniran. Ko ga je dotični paznik peljal v zapor, zagrozil mu je obdolženec, ki je na sluhu kot jako nevaren in za vsako hudobijo sposoben človek, z besedami: »Midva bova že obračunala, ko bodem prost!«, pristavil je tudi, da bo paznika zaklal. Sandri se izgovarja, da so bile te besede v razburjenosti le mimo-grede rečene. Za kazen je dobil tri mesece težke ječe.

Nezvesti delavec. Ivan Sušnik je bil v službi pri Antonu Kalanu na Trati. Da bi dobil denarja, prišlo mu je na misel, da je pri tврdki Kalan na svojo roko moke vzel za 60 K 70 h, in sicer na ime Jožefa in Franca Košmela. Obdolženec si je pa tudi 66 K 9 h prilastil, katere je imel po naročilu svojega gospodarja od dolžnikov iztirjati. Sedel bo zaradi svoje nepoštenosti tri mesece v ječi.

Hitra zamera. Anton Rakovec, 21 let stari čevljar, je šel dne 3. avgusta pozno zvečer iz Dolenjevasi v Bukovico. Na cesti je srečal več fantov, med njimi Franceta Rihterčiča. Na pripombo slednjega, naj gre domu, kakor gredo drugi fantje, je Rakovec pripomnil da tudi on gre. Komaj se je pa Rihterčič obrnil, dregnil ga je Rakovec od zadaj dvakrat v hrbet in ga nevarno poškodoval. Ker so bile okvare Rihterčiču od zadaj prizadejane, je bil zagovor o silobranu brezuspešen. Za kazen se mu je prisodila štirimesečna težka ječa.

Po ceni se je vozil. Julij Bajt, 15 let stari pastir iz Vrhpolja, bi se bil rad po železnici peljal iz Postojne na Rakek. Ker ni imel za to potrebnega denarja, pomagal si je s tem, da je zlezal v voz tovornega vlaka, a imel je smolo, ker so ga na Rakeku zasačili. Od tod je krenil na Vrh in Antonu Zustu, pri katerem je preje za pastirja služil, iz zaklenjene omare izmaknil 12 kron. Nato se je klatil po vipavskem in postojnskem okraju, dokler ga niso orožniki prišli. Sedel bo za to dva meseca v ječi.

Dva zrela ptička. Jožef Letnar iz Kamnika in Alojzij Vidmar iz Šturij sta služila od jeseni 1906 do konca meseca julija tega leta pri čevljarskem mojstru Janezu Bratinu v Idriji kot pomočnika. Ker ju gospodar in gospodinja nista mogla uspešno nadzorovati, uporabljala sta to priložnost, da sta izmaknila razne kose usnja, za prodano blago pa denar zase spravila. Zlasti je bil v tem Jožef Letnar pravi mojster. Da sta lažje svojo nepoštenost uganjala, zapretila sta domačim trem vajencem, da jih bodeta pretepla, če o tem kaj mojstru povedo, in res so dečki iz bojznih molčali; šele potem sta si upala mojstru povedati, ko sta delavca službo zapustila. Letnar je imel ljubavno razmerje z neko deklino v Idriji. Ko jo je reditelja Julijana Kokali radi tega na odgovor stavila, udaril jo je Letnar tako po obrazu, da jo je kri občila. In ko je ta nekoč meseca julija svojo rejenko strahovala, je Marijo Kokaljo Letnar v kuhinjo zaprl. Sodišče je imelo dovolj vzroka, oba zatoženca krivim spoznati ter je obsodilo Letnarja na štiri mesece težke ječe, Alojzija Vidmarja, ki je bil mnogo manje kriv, pa na tri tedne zapor.

Koroške novice.

k **Koroški deželni zbor** je v seji dne 2. t. m. odobril proračun deželne hipotečne banke za leto 1908, ki izkazuje 52.253 K potreščine in pokritje z 62.400 K.

k **Umrl** je dne 27. t. m. v Beljaku Janez Fischer sen., lastnik znane beljaške pivovarne, star 97 let. Bil je najstarejši mož beljaške občine in priljubljena oseba.

k **Smrtna nezgoda.** V Rabilju se je 1. t. m. ponesrečila v grofa Henckelnovem rudniku na tragičen način 18-letna delavka Kücker. Opraviti je imela pri prevažanju kositarja. Bodisi, da ji je izpodrsnilo ali pa vsled neprevidnosti, je padla naenkrat v lijak, ter je bila takoj pokopana s tvarino, ki je za njo padla. Vkljub hitri pomoči, so potegnili le mrtvo truplo dekleta iz lijaka. Po izpovedbi očividcev je bila ponesrečena sama kriva nesreče, ker se je predaleč upala na nevarnem kraju.

k **Pobegnil** je 1. t. m. iz sirotinske vojašnice v Celovcu pešec Viktor Meglič od 17. pešpolka. Begun je doma neke na Dolenjskem. Snažil je svojo civilno obleko, ter mu je bržčas dolg čas postalo po civilnem življenju, vsled česar jo je popihal.

k **Vzburljiv prizor** so imeli pretečeno nedeljo gledalci zverinjaka v Beljaku. V zverinjaku, last Josipine Suntinger, je bila ta dan zvečer napovedana predstava z enim nevarnim vzhodno-indijskim medvedom, kateri je, kakor je bilo na naznanilih brati, sestro sedanje krotilke zverin v Dunajskem Novem mestu raztrgal. Seveda je bilo vsled tega v zverinjaku vse polno radovednega občinstva. Proti 9. uri zvečer se je podala krotilka, eno 17-letno dekle, v medvedovo ozko kletko. Medved je bil pa trmast, ter je delal sitnosti mladi krotilki. Ko je pa dekle zapustilo kletko, je pa medved skočil za njo ter jo vgriznil v leva pleča, potem pa še dvakrat v levo roko nad gležnjem. V tej sili je pri-skočil na pomoč en sluga, kateri je medveda za vrat zagrabil in ga nazaj vlekel, neki drugi je pa medveda hitro z vilami k steni pritisnil, da se je tako prvi sluga lahko rešil nevarne zveri. Težko ranjeno krotilko so prepeljali v bolnišnico, kjer so jo potem morali operirati.

k **Ne pustite nabasane puške doma.** V Pirkki pri Zamostiču je iztaknil doma pod streho 13-letni Drobež zarjavelo puško. Ne vedoč, da je puška nabita, je v navzočnosti domače hčerke poizkušal streljati. Naenkrat pa puška počil in cev raznese, vsled česar sta bila oba nevarno ranjena, tako, da so ju morali prepeljati v bolnišnico.

k **Kor je vojaškega beguna prikrivala,** pešca Vovka od 17. pešpolka, je bila obsojena dninarica Ana Likosar v Celovcu v dva-

mesečno ječo in pa 200 kron mora vojnemu erarju odškodnine plačati.

k **Radi mnogoženstva** so izročili celovski sodniji F. Appelta iz Seebodna. Imenovani se je leta 1904, ko je bila še njegova prva žena živa, oženil z neko drugo žensko, posluživši se zvijače.

k **Novi kapelnik.** Pri 17. pešpolku v Celovcu je prevzel vodstvo godbe kapelnik Anton Wolf, bivši kapelnik celovške mestne godbe. Dozdajni kapelnik Forka je bil odslovljen.

k **Redka prikazen prirode.** V Celovcu na Rudolfovi cesti na nekem vrtu poganja jabolčno drevo cvetje. V St. Vidu ob Glini se pa nahajata dva jabolčna drevesa v polnem cvetju, od teh eden ima pa tudi sadje. Za zgornje koroške kraje pač redka prikazen.

k **Voznja s parniki na Vrbskem jezeru** je prenehala letošnjo sezono 30. t. m. Oktobra meseca bode vozil samo še mali parnik »Loretto« iz Celovca na jezero in pa nazaj, ako bode lepo vreme. — Ravno tako je tudi ta dan prenehala voziti lokalni osebni vlak Beljak-Trg, kateri je prevažal letoviščarje ob Osojskem jezeru. Zadnji vlak je bil pa tudi skoraj prazen, imel je namreč samo 3 zakasnele potnike. — Vojaška plavalna šola na Vrbskem jezeru je bila tudi 30. m. m. zaprta.

Štajerske novice.

š **Nastop radikalnega dijaštva pri družbi sv. Cirila in Metoda začne roditi sadove!** Vprašajo nas od vseh strani za svet, kako stališče naj zavzamejo merodajni krogi nasproti družbi sv. Cirila in Metoda. Nam je bilo težavno radi nepremišljenega nastopa radikalnih dijakov takoj pretrgati nit in pustiti velevažno društvo na cedilu. Povsod smo delovali na to, da se mirno čaka, da se časi zjasnijo. Toda v zadnjem času dobivamo mnogo jako značilnih vesti, katere hočemo zaporedoma objaviti, da si vsak sam lahko naredi sodbo o bodočem delovanju družbe, če bo ostala pod varstvom radikalnega dijaštva. Dijaki že postopajo sedaj drzno; mislijo, da so povsod v družbi neomejeni gospodarji. Pripetel se je na Muti nedavno značilen slučaj. Prišel je inšpicirat (?) g. Paternik. Trgovec g. Keček pride vprašat, če je prednica doma, ker bi rad govoril neki davkarski uradnik z njo radi davka. Ko je zvedel, da prednice ni doma, so si šli trije gospodje ogledat gospodarska poslopja in podstrešje. Drugi dan vpraša prednica g. Kečeka, kdo da je bil gospod poleg g. Pahernika, nakar ji g. Keček odgovori, da je bil to prvomestnikov zastopnik iz Ljubljane. Zdaj pa zvemo, da je bil študent Stibler! Vprašamo samo, je-li bil res Stibler ali ne, in zakaj se je reklo enkrat, da je to davkarski uradnik, drugi pa, da je iz Ljubljane celo prvomestnikov zastopnik. Kako početie je pa to? Toraj sedaj bodo nadzorovali pod krinko glavnega odbora razne zavode liberalni dijaki, kakor se jim bode poljubilo. To bode vzorno šolanje? Lahko se jim pač zaupamo!

š **Umrl** je v Celju vpokojen stotnik gospod Teodor Agricola, star 65 let. — V Celju je umrl sluga mestne hranilnice g. Gustav Rostok.

š **Štajerski deželni zbor** je včeraj sklepal o Schoiswohllovem predlogu glede na obrambo planin in so odkazali predlog odseku za regulacijo Drave. Odobreno je bilo dr. Jurtelovo poročilo o regulaciji potoka Hudinja in odobreno Fuistovo poročilo o računskem sklepu in proračunu za leto 1906 učiteljskega penzijskega zaklada.

š **Pri sestavljanju vlaka** je zmečkalo v Ormožu izprevodnika Jožefa Hankeja. Ponesrečenec je bil star šele 32 let in zapušča vdovo s štirimi nedoraslimi otroci.

š **Novo trgovino** otvori v Skalah g. Anton Steigar, doslej poslovođa v Braslovčah.

š **Naš rojak prof. kand. gosp. Fr. Skok** iz Št. Pavla v Savinski dolini je imenovan učiteljem na c. kr. Terezijanišči na Dunaju.

Ljubljanske novice.

lj **Za veliko ljudsko veselico »Ljubljane«**, ki bo prihodnje nedeljo v »Unionu«, je vsled zanimivega sporeda veliko zanimanje. Še enkrat vabimo tem potom vse prijatelje dobre zabave, da pohite prihodnje nedeljo v »Unionu« in posebno naši somišljeniki naj bi s svojimi rodbinami polnoštevilno došli na veselico. Daril je za ljudsko veselico bilo v naše uredništvo poslanih toliko, da so bila do danes zvečer polna že tri velika izložbena okna »Katoliške Bukvarne«. Darila še vedno prihajajo.

lj **Na ljudsko veselico pevskega društva »Ljubljane«!** Opozarjamo svoje čitatelje, da se dobe vstopnice na ljudsko veselico »Ljubljane«: v Soukalovi trafiki pred škoifjo; v Podbojevi prodajalnici nasproti cerkve sv. Petra; v trafiki hotela »Union«; v Mozetičevi trafiki na Stare m trgu; pri g. Kotniku na Opekarski cesti. Vstopnina znaša 30 krajcarjev za osebo. Somišljeniki in somišljenice, pohitite takoj po vstopnice in agitirajte za največjo udeležbo!

lj **Seja veselilnih odborov »Ljubljane«** danes zvečer točno ob pol 8. uri zvečer v mali dvorani »Uniona«.

lj **Za kruhom.** Včeraj se je odpeljalo v Ameriko 12 Macedoncev. V Breslav se je peljalo v tovarno za slamnike 32 domžalskih deklet.

lj **Izgubljene in najdene reči.** Ana Jančova je izgubila dve srebrni ovratni verižici. Gospa Lea Knezova je izgubila rjavo denarnico s približno 53 K. Ivanka Traun je izgubila prost bankovec za 20 K. Gospa Jos. Langova je izgubila rjavo usnjato torbico in zeleno denarnico s svoto 6 K. Neža Jordanova, služkinja, je izgubila mašno knjigo in bankovec

za 10 K. Jakob Novak, posestnik v Krakovskih ulicah št. 33, je našel dežni plašč, dobi se pri njem.

lj **Zvonovi** za viško cerkev se prepeljejo jutri krog enajste ure iz Samassove livarne skozi Ljubljano na Vič. V nedeljo popoldne ob treh jih posveti prevzvišeni knez in škof, ki prihaja iz Brezovice od posvečevanja velikega oltarja. Posvečevanje se vrši tik pod stolpom. V ponedeljek dopoldne se potegnejo zvonovi v stolp in prvič pozdravijo bodočo novo župnijo. Po posvečevanju zvonov bo v nedeljo tudi blagoslov duhovne hiše, ki je popolnoma dodelana. Zvonovi so štirje. Veliki zvon tehta 1813 kg, in ima sledeči napis: »Dat Joseph nomen munus devotio vires religio fulmen pello ministro sacris.« — Donum I. L. — To je: »Jožef mu dà ime, pobožnost ga je darovala, vera podala sredstva; odganjam bliske, služim svetišču.« Drugi zvon tehta 1235 kg in ima napis: »Ecce tuo o Jesu cor suave sacratur haec campana sonet longos illaesa per annos.« To je: »O Jezus, tvojemu krotkemu Srcu je posvečen ta zvon, naj doni nepokvarjen mnogo let!« Tretji zvon tehta 841 kg s sledečim napisom: »Est mea vox grata, dum sim Maria vocata.« To je: »Prijeten je moj glas, ki nosim Marijino ime.« Četrti zvon tehta 560 kg z napisom: »Sancto Francisco inclyto Ordinis fundatori sacra omnes ad amorem Dei traham. Deus meus et omnia!« To je: »Posvečen sv. Francišku, dičnemu ustanovitelju reda, vlečem vse k ljubezni do Boga. Moj Bog in moje vse!« Dispozicija glasov je: C d e g, torej melodija in harmonija skupaj. Viški stolp že precej časa stoji v vsej krasoti, a bil je nem. V ponedeljek torej se poživi; upamo, da v veliko radost viške občine, ki je dobila z novo cerkvijo čisto drugačno lice. V nedeljo popoldne ob treh na Vič!

lj **Vpisovanje vajencev**, tako obrtne nadaljevalne šole, kakor obrtnega pripravljalnega tečaja, se vrši v nedeljo, dne 6. okt., od 9. do 11. ure predpoldne, eventualno v ponedeljek, dne 7. okt. in v torek, dne 8. okt., od 6. do 8. ure zvečer v poslopju tukajšnje viške realke. — Vodstvo obrtne nadaljevalne šole.

lj **Semenj.** Dne 2. t. m. je bilo na tedenski sejm prignanih 703 konj in volov, 235 krav in telet, skupaj 938 glav. Kupčija je bila pri goveji živini srednja, pri konjih pa dobra.

Meteorološki mesečni pregled. Minoli mesec kimovec je bil suh in topel. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celzije-vih stopinjah: Ob sedmih zjutraj 11°1', ob dveh popoldne 19°9', ob devetih zvečer 14°5', tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 15°2', za 0°4' nad normalom; največ 25°7' dne 1., najmanj 3°2' dne 25. zjutraj. — Opazovanja na tlakomeru dajo 739.5 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 3.5 mm nad normalom; najvišje 745.3 dne 20. zjutraj, najnižje 726.9 dne 3. zvečer. — Mokrih dni je bilo 9, padlo je pa 91.9 mm dežja; največ 37.9 mm dne 3. — Nevihti smo imeli samo enkrat, megla pa 14-krat zjutraj. — Med vetrovi se je najbolj oglašal jugovzhodni. — Tekočega meseca vinotoka pride luna dne 12. ob polnoči v zemljino obližje.

Razne stvari.

Madjarska strahovlada. Madjari so že postali smešni vsled prevelikega šovinizma. Navadili smo se že poslušati o njihovi nezastisljani intolherentnosti do nemadjarskih narodov na Ogrskem in taki glasovi nas ne morejo iznenaditi. Ali vendar je žalostno in smešno, da se boje celo slovaških narodnih mark. V Newyorku je namreč »amerikansko slovaško društvo« in ono prodaja te marke, ki prinašajo okoli 100.000 kron letnega dobička. Vsak Slovak brez razlike prilipi na svoje pismo razen navadne poštne marke tudi narodno. Madjarski poštni uradi niso mogli pustiti te navade pri miru. Tudi tu so našli razlog za neki strah in so to prijavili oblastim. Česa se Madjari še ne bodo bali!

Umorjen častnik. Pri zadnjih velikih demonstracijah v Belgradu v prilog umorjenemu žurnalistu Novakoviću je prišlo do pravega boja med demonstranti in častniki, ki so pripadali zarotnikom. Posebno ponoči je bilo pravo krvavo klanje. Večje število demonstrirajočih dijakov je napadlo več častnikov, ki so jih spoznali kot zarotnike. Častniki so potegnili sablje in samokres in nastal je prvi boj. Govori se, da so enega častnika umorili sami njegovi tovariši protizarotniki. Razklali so mu glavo in raztrgali uniformo, a en dijak mu je zlomil sabljo.

Železniški nesreči. Pri osebnem vlaku Kolin-Hamburg se je prekuclil predzadnji voz. Ena ženska je ubita, en potnik nevarno in več jih lahko ranjenih. — V Arveyresu na Francoskem je zadel brzovlak v neki drugi vlak. Ranjene so tri osebe, ena nevarno.

Tosellijska je delala na to, da bi bil ločen njen zakon s saškim kraljem. »Daily Chronicle« piše, da papež ne namerava razpravljati o ločitvi zakona saškega kralja in da se odkloni vsaka tozadevna prošnja Tosellijske, kakor je že bila odklonjena ena njena prošnja.

Od dela izključila je vse svoje delavce svetovnoznana curiška tvrdka Escher, Wiss & Comp.

Zažgal je 320.000 frankov inkasist bruselske banke Loyson iz maščevanja, ker je dobil njegov sin po bančnem vplivu zaradi neke malenkosti trimesečni zapor.

Najmlajša Vanderbiltova hčerka se zaroči v kratkem z nekim znanim avstrijskim plemičem.

Nemški državni kancler knez Bülow toži pisatelja nekega letaka, ki mu očita protinravne zločine. Bülowa dolže nenravnega razmerja s tajnim svetnikom Scheferjem. Bülowa je obdolžil nenravnosti pisatelj Brandt.

Konkurz je napovedala budimpeštanska tvrdka A. Bauer. Dolgov ima 200.000 do 300.000 K.

Prestol naprodaj! Zamorski kralj Iborsi, ki vlada v deželi Ajbosne v Afriki, prodaja javno po časopisu svojo krono, žezlo, prestol in podanike s pravico nad življenjem in smrtjo. Cena je en milijon! Ta mala državica, skozi katero teče reka Bota, meri, kakor piše »Cri de Paris«, 400 km. v dolžini in 100 km. v širini. Kralj, ki vlada v državi kot neomejen suveren, ima telesno stražo 200 amazonk, ki tudi pripadejo kupcu, in 28 žen, ki jih bo kralj bržkone pridržal, ako mu kupec ne bo ponudil zanje posebne svote. Njegova krona nenavadne lepote ima obliko tiare in je napravljena od treh mrtvaških glav. Kralj Iborsi prodaja svojo kraljevino, ker je slišal o čudežih moderne kulture, o malih Parižankah v velikih varijetajah, pa bi rad sam vse to videl in užival. Hrepeni po evropskem življenju in po — avtomobilu.

Vrabci v Ameriki. Do leta 1851. ni bilo nikjer v Ameriki vrabcev; šele imenovanega leta so jih pripeljali tja iz Anglije, hoteč tako zmanjšati število teh nadležnih ptic. Ali zgodilo se je drugače. Vrabec je našel v novem svetu očitno zelo milo domovino in se je v kratkem razmnožil v nešteti milijonih in se znatno izpremenil, ker je postal večji, težji in predrznejši. Zda je vrabec nadloga in eden največjih škodljivcev v Ameriki, ki ga zama poizkušajo zatreti. Država Michigan in Illinois sta izdali v letih od 1887. do 1905. 117.000 dolarjev za iztrebljenje vrabcev, ali brez uspeha. Domači vrabec ima v Ameriki pet- do sedemkrat na leto mlade in medtem ko je bil v Evropi samo avanturnik, je postal v Ameriki pravcati anarhist, ki trga gnezda drugim, slabšim pticam ter jih pripravlja ravnoodušno za svojo potrebo. Za edini uspešni način pokončavanja teh nadležnih ptic smatrajo sistematično razdiranje njihovih gnezd, ali ako se bo s tem dosegel pravi uspeh proti milijonskim trumam, je zelo dvomljivo.

Dolgovi portugalskega kralja. Eno najvažnejših vprašanj in razprav v zadnjih sejah portugalskega parlamenta je vprašanje glede na kraljevske hiše in kraljevske civilne liste. Ministrstvo je zadnje dni rešilo to vprašanje. Ministrski predsednik je izjavil, da je civilna lista portugalskega kralja skoro sto let ostala neizpremenjena in da ne odgovarja sedanjim zahtevam. Civilne liste bavarskega in saškega kralja so večje. Portugalski dvor ima razne stroške in izdatke, ki jih v drugih državah pokriva državni proračun, n. pr. vzdrževanje vseh državnih palač, državnih muzejev, stroške ob sprejemanju inozemskih poslaništev in druge slične stvari. Tako je prišlo do tega, da so morali prodati vladarski diamant, da so skoro vse dohodke hiše Braganza potrošili za izplačanje privatnih dolgov in da so morali napraviti nova izposojila. Prejšnje vlade so bile prisiljene, da so dovolile kraljevski hiši celo vrsto nepostavnih predujemov, ki znašajo skupaj več kot štiri milijone frankov. Sedanji kabinet je napravil konec temu zistemu in smatra za neizogibno dolžnost, da reši to nenormalno stanje. Dolgovi kraljevske hiše v znesku 4³/₄ milijonov frankov naj bi se pokrili na sledeči način: Dvor odstopi jahto »Amelia« za 1³/₄ milijona frankov mornariškemu ministru in ostanek se pokrije tako, da se obrest, ki jih je dvor dobival od raznih imobilij in posestev, odstopijo državni blagajni. Ti pogoji nikakor niso pretežki, ker bo dotična jahta tudi zanaprej kralju na razpolago, a označene imobilije so gotove palače in samostani, ki jih vporabljajo že desetletja — večinoma kot šole — za javne namene. V ostalem preide skrb za vzdrževanje muzejev in državnih kočij z znesku 558.000 frankov, na državo.

Največje vojaške posadke v Nemčiji. Prebivalcev ima Nemčija zdaj 60.691.278. Pod orožjem je 668.833 vojakov, v Alzaciji in Loreni 81.109 vojakov. Najmočnejša posadka, 13.035 vojakov, je v Mecu, v okolici pa 11.819 vojakov. Berlin ima 22.400, Kiel 22.250, Strassburg 17.000, Draždane 11.750, Monakovo 10.800, Ulm 9800, Königsberg 9480, Moguncija 8950, Koln 8450, Dancig 8200, Poznani 8150 mož.

Telefonska in brzojavna poročila

SLOVENSKA INTERPELACIJA V ŠTAJERSKEM DEŽELNEM ZBORU.

Gradec, 3. oktobra. V današnji seji štajerskega deželnega zbora je prebral dr. Hrašovec slovensko interpelacijo radi zanemarjanja slovenskega jezika pri deželnem odboru. Nemci so med čitanjem slovenske interpelacije večinoma zapustili zbornico. Sutter je žalil Slovence.

PASIVNI ODPOR ŽELEZNIČARJEV.

Dunaj, 3. oktobra. (Uradno.) Pasivna rezistenca na železnica avstro-ogrske državne železniške družbe se le malo občuti, pozna se le na malenkostnih zamudah vlakov. Na severozahodni železnici je položaj hujši. Tovorni vlaki imajo triurne, osebni vlaki polurne zamude. Na severno češki železnici in nekaterih drugih železnica na Češkem ni nobene pasivne rezistence. Na državnih železnica je položaj normalen.

Gradec, 3. oktobra. Včeraj je bil tu shod južnih železničarjev, ki so se na shodu izjavili, da se z danimi jim koncesijami zadovoljijo.

NAGODBENA POGAJANJA.

Budimpešta, 3. oktobra. Nagodbena pogajanja se nadaljujejo. Včeraj zvečer je imel Wekerle daljšo konferenco z neodvisno stranko v zadevi bančnega vprašanja.

Budimpešta, 3. oktobra. Ogrska vlada je izjavila, da je zadovoljna, ako se kvota nekoliko poviša. Zato pa zahteva samostalno

banko. To je njen končni lunktim med kvoto in bankovnim vprašanjem.

SHODI NARODNOSTNIH STRANK NA OGRSKEM.

Budimpešta, 3. oktobra. Narodnostni poslanci so imeli včeraj konferenco. Poročilo o njihovem delovanju navaja, da so imeli do sedaj 120 shodov v prilog splošne voljne pravice. Nameravajo prirediti še 200 shodov. Dva slovaška shoda, sklicana na prihodnjo nedeljo, je vlada prepovedala. Konferenca je proti temu protestirala.

OBSODBE RUSKIH REVOLUCIJO-NARJEV.

Peterburg, 3. oktobra. Ruski socialni demokratje, ki so pripravljali za 19. septembra revolucijo v Peterburgu in Kronstadt, so bili včeraj obsojeni. Eden obtožencev je bil obsojen na osem let, 17 obtožencev pa na štiri do sedem let prisilnega dela.

RUSKI REVOLUCIONARJI.

Peterburg, 3. oktobra. Polcija je odkrila novo teroristiško zvezo ter je aretirala dvanajst članov, med njimi tudi dve gospe.

DOGODKI V BELGRADU.

Belgrad, 3. oktobra. Radi zadnjih dogodkov v Belgradu je umirovljen prefekt policije Siball.

KORUPCIJA V NEW-YORKU.

New-York, 3. oktobra. Preiskava proti tramvaju je dognala, da so vsi čeki s fondom (treh milijonov dolarjev) uporabljeni v politično korupcijo. Poltik Kwick sam je prejel četr milijona dolarjev.

Snežno-belo
se opere s II.

**Schicht-ovim
milom.**

Pristno le z znamko „Jelen“
in z imenom „Schicht“.

20 lovskih psov

(brakov) 2127 3-2

oddá ceno zaradi opustitve istih knez Windischgrätzov gozdni urad Planina pri Rakeku, Kranjsko.

Išče se za trgovino z mešanim blagom na deželi

učenec

iz boljše hiše, ki je dokončal z z dobrim uspehom ljudsko šolo in morda tudi nekaj razredov srednjih šol. Ponudbe naj se pošiljajo naravnost na naslov: **Mirko Lunaček, trgovec v Travniku pri Rakeku.**

Salonska garnitura

obstoječa iz zofe, dveh naslanjačev, mizice in zagrinjal je **naprodaj.**

Poižve se v **Škofjih ulicah št. 9,** II. nadstropje na desno. 2241 2-1

Pekarija

se odda v najem pod jako ugodnim pogojem v St. Vidu pri Zatičini. Nastop takoj. — Več se izve pri **FR. ZORCU,** trgovcu Sv. Petra cesta 23. 2220 3-2

Oddaja kavarne.

S tem vlijudno naznanjam častitim gostom ter slavnemu občinstvu sploh, da sem

KAVARNO „AVSTRIJA“

z današnjim dnevom **oddal**

gosp. **Ivanu Stritarju.**

Zahvaljujem se iskreno za vse dolgoletno izkazano mi zaupanje ter prosim, da ohranite to zaupanje tudi mojemu nasledniku.

Z odličnim spoštovanjem

2243 2-1 **FRANC KRVARČ.**

Prevzetje kavarne.

Vsem častitim gostom ter slav. občinstvu sploh vlijudno naznanjam, da sem z današnjim dnevom **prevzel**

KAVARNO „AVSTRIJA“

katero bom vodil z isto vestnostjo kot moj prednik. Obenem se zahvaljujem za zaupanje, ki se mi je izkazovalo v moji trgovini na Valvasorjevem trgu ter prosim, da me slav. občinstvo počasti tudi na novem prostoru.

Postrezal bom točno in solidno.

Z odličnim spoštovanjem

IVAN STRITAR, kavarnar.

Iščem zveze za uvoz ::: zobotrebcev na debelo.

Ponudbe pod „Lasten račun“ na Ann. Exped. **JULIUS LEOPOLD,** Budimpešta VII., Elisabethring 41. 2242 1-1

Najnižje cene!

Slavnemu občinstvu, zlasti čast. duhovščini, učitelstvu in dijaštvu naznaja otvoritev svoje

trgovine s papirjem in šolskimi potrebščinami

v Ljubljani, Poljanska cesta 12 (poleg nove gimnazije).

in prosi blagohotnega obiska.

A. ŠKULJ.

2244 6-1

Izvrstno blago!

Štev. 2820.
Okr. sol. sv.

2240 1-1

Razglas.

Ozira se na tuuradni razglas z dne 4. septembra 1907, št. 2666, objavlja se z dovoljenjem doliimenovanih projektantov, da je **konkurenčni projekt za meščansko šolo v Postojni** z geslom „Jugend“ izdelal gosp. **Emil Schmied,** stavbeni tehnik v Ljubljani, onega z geslom „Jugendheit“ pa gospod **A. Grazda,** arhitekt v Brucku o./M.

Dotična projekta sta pri podpisnem uradu na ogled.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni,
dne 29. septembra 1907.

Telefonska in brzojavna poročila

SLOVENSKA INTERPELACIJA V ŠTAJERSKEM DEŽELNEM ZBORU.

Gradec, 3. oktobra. V današnji seji štajerskega deželnega zbora je prebral dr. Hrašovec slovensko interpelacijo radi zanemarjanja slovenskega jezika pri deželnem odboru. Nemci so med čitanjem slovenske interpelacije večinoma zapustili zbornico. Sutter je žalil Slovence.

PASIVNI ODPOR ŽELEZNIČARJEV.

Dunaj, 3. oktobra. (Uradno.) Pasivna rezistenca na železnica avstro-ogrske državne železniške družbe se le malo občuti, pozna se le na malenkostnih zamudah vlakov. Na severozahodni železnici je položaj hujši. Tovorni vlaki imajo triurne, osebni vlaki polurne zamude. Na severno češki železnici in nekaterih drugih železnica na Češkem ni nobene pasivne rezistence. Na državnih železnica je položaj normalen.

Gradec, 3. oktobra. Včeraj je bil tu shod južnih železničarjev, ki so se na shodu izjavili, da se z danimi jim koncesijami zadovoljijo.

NAGODBENA POGAJANJA.

Budimpešta, 3. oktobra. Nagodbena pogajanja se nadaljujejo. Včeraj zvečer je imel Wekerle daljšo konferenco z neodvisno stranko v zadevi bančnega vprašanja.

Budimpešta, 3. oktobra. Ogrska vlada je izjavila, da je zadovoljna, ako se kvota nekoliko poviša. Zato pa zahteva samostalno

Ker je moja zaloga za jesensko in zimsko sezono z najnovejšo in najelegantnejšo konfekcijo za gospe, dame, dečke in deklice popolnoma izbrana, zato si usojam p. n. občinstvo povabiti za nakup, dokler je zaloga še bogata!

Se priporočam spoštovanjem **O. BERNATOVIČ.**

2246 6-1

Angleško skladišče oblek

Ljubljana, Glavni trg št. 5.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

== priporoča svoje **izborna pivo.** — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). ==

Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).

== Pošiljkatve na dom sprejema restavracije „**Narodnega Doma**“ g. Kržišnik (Telefon št. 82.) ==

Pasivni odpor železničarjev.

Pasivni odpor je nastal pri Družbi državnih železnic in pa na Severnovzhodni železnici. Južna železnica je ugodila železničarjem, ki so sklenili, da bodo še hitreje delali, da se tako še preje zamaše tovari na onih progah, kjer vlada pasivna resistenca. Da navedeni upravi nista ugodili zahtevam svojih uslužbencev je pač vzrok, ker bosta železnici podržavljeni in hočejo doseči lastniki akcij kolikor mogoče visoke dohodke, da dobe tako kolikor mogoče visoko odkupnino.

Krščanskosocialni poslanci Axmann, Kemmer in Drexel so se posvetovali z dr. Derchatto nad eno uro, kako dokončati spor.

V Stadolowu se že zelo čutijo posledice pasivnega odpora. Brzovlak Dunaj-Praga je imel enourno zamudo. Tudi drugi osebni vlaki so imeli znatne zamude. Takoj prvi dan so v Stadolowu izložili le 10 vagonov, medtem, ko so jih prej 50 do 60.

V glavnih delavnicah na Simmeringu (Dunaj), v Stadolowu, Češkem Tribavu in v Pragi (Bubna), so pričeli stavkati delavci.

S pasivno resistenco so pričeli tudi železničarji na aspanski železnici.

O pasivni resistenci se glase zadnja poročila sledeče:

Praga, 2. oktobra. Na Severnovzhodni železnici vozijo osebni vlaki normalno z malimi zamudami. Oviran je pa blagovni promet in bodo morali najbrže opustiti nekaj tovornih vlakov. Na progah Družbe državnih železnic, Češke severnovzhodne in Buštreške železnice je vse mirno in se normalno dela.

Praga, 2. oktobra. Na češki progi Avstroogrške družbe državnih železnic je pasivni odpor na postaji Chotzen. Blagovni promet pa počiva na postajah Střelice-Dunaj, Stalava-Marchegg, Dunaj-Bruck.

Dunaj, 2. oktobra. Posamezna skladišča na kolodvoru Severnovzhodne in Državne železnice so prenapolnjena. Delo so morali v skladiščih ustaviti, Popoldanski vlaki so imeli 6 do 7 ur zamude.

Dunaj, 2. oktobra. Ravnatelj dunajske mlekarne Kampmann je izjavil, da se je bati na Dunaju mlečne kamalitete, če traja pasivni odpor le še nekaj dni. Že zdaj ima odpor občutne posledice. Po »Severnovzhodni in Družbe državnih železnic progi pripeljejo na Dunaj vsak dan do 200.000 litrov mleka. Danes so imeli že vlaki z mlekom do šest ur zamude. Zato se mleko ni moglo dostaviti nikjer pravočasno.

Dunaj, 2. oktobra. Upravna sveta »Avstrijske severnozahodne« in »Južno-nemške zvezne železnice« sta sklenila, da izboljšata dohodke uslužbencem s 1. oktobrom letos po razpredelnici državnih železnic.

Znanost in umetnost.

* Umrl je v Pragi pisatelj Otto Foster, ki je spisal več poljudnih iger. Vzela ga je jetika.

* »Praesides-Korrespondenz für marianische Kongregationen«, Herausgegeben von P. Georg Harrasser S. J. Verlag der Praesides-Korrespondenz: Wien, IX./4. Canisiusgasse 12. Izhaja po potrebi tri- do štirikrat na leto. Kako važne so v verskem, karitativnem in soc. oziru Marijine kongregacije, je znano vsakemu, kdor se je bavil z njimi. Te kongregacije pa uspevajo le tam, kjer jih vodijo dobri in previdni duhovniki-voditelji. Da se ti bolj vglode v namen, velik pomen, uredbo Marijinih družb, so začeli izdajati letos na Dunaju za voditelje teh kongregacij posebno korespondenco, poseben list. Pred seboj imam 2. številko, njena vsebina je izborna. Najprej se slika v uvodnem članku čast, dolžnosti in lastnosti duhovnega voditelja, Nato daje star, izkušen voditelj mlajšemu zlate nasvete glede Marijinih družb. Sledi zlata bufa papeža Benedikta XIV., ki v krasnih besedah slika vso uredbo in odpustke Marijinih kongregacij. Daje se slikajo slabe in dobre kongregacije. Zanimiva vprašanja in tehtni odgovori pojasnjujejo važne točke Marijinih kongregacij. List tudi nudi duhovniku-voditelju praktične osnove in nagovore pri družbenih shodih; n. pr. o namenu Marijinih kongregacij, kongregacije-blagoslov za družino, župnijo, kaj namestijo kongregacije za mladeniče. Na koncu je tudi literatura glede Marijinih kongregacij. Spričo tega korespondenco toplo priporočamo, vsak voditelj Marijinih družb naj bi jo naročil. Stane na leto 2 K v upravnistvu, razmeroma ne preveč, ker je korespondenca namenjena le duhovniku-voditeljem Marijinih družb. Tolle et lege!

Vozni red avstr. državne železnice.

Izpisek iz voznega reda z dne 1. oktobra 1907. Čas odhoda oziroma prihoda je po srednje evropskem času naznačen. Odhod iz Ljubljane, južni kolodvor: 7.05 zjutraj, osebni vlak v Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožčico, Celovec, Praga. — 7.07 zjutraj, osebni vlak v Grosuplje, Novo mesto, Stražo-Toplice, Kočevje. — 9.05 dop., osebni vlak v Jesenice, Beljak, (čez Podrožčico), Celovec, Praga. — 11.40 dop., osebni vlak v Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. kol., Gorico c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožčico, Celovec. — 1.05 pop., osebni vlak v Grosuplje, Novo mesto, Stražo-Toplice, Kočevje. — 3.45 pop., osebni vlak v Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico drž. žel., Trst drž. žel., Beljak (čez Podrožčico), Celovec, Praga. — 7.10 zvečer, osebni vlak v Grosuplje, Novo mesto, Stražo-Toplice, Kočevje. — 7.35 zvečer, osebni vlak v Jesenice, Trbiž, Beljak (čez Podrožčico), Celovec, Praga. — 10.40 ponoči, osebni vlak v Jesenice, Trbiž, Beljak drž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, drž. žel., Beljak, juž. žel., (čez Podrožčico). — 7.28 zjutraj, osebni vlak v Kamnik. — 2.05 pop., osebni vlak v Kamnik. — 7.10 zvečer, osebni vlak v Kamnik. — 10.50 ponoči, osebni vlak v Kamnik, samo ob nedeljah in praznikih meseca oktobra. — Prihod v Ljubljano, juž. žel.: 6.58 zjutraj, osebni vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta. — 8.34 zjutraj, osebni vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Novega mesta, Grosuplje. — 11.15 dop., osebni vlak iz Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel., čez Podrožčico in čez Trbič, Gorice, drž. žel., Jesenic. — 2.32 pop., osebni vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Novega mesta, Grosuplje. — 4.36 pop., osebni vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico), Gorice, drž. žel., Trsta, drž. žel., Jesenic. — 6.50 zvečer, osebni vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico), Jesenic. — 8.37 zvečer, osebni vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Novega mesta, Grosuplje. — 8.45 zvečer, osebni vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico), Trsta, drž. žel., Gorice, drž. žel., Jesenic. — 11.50 zvečer, osebni vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico), Trsta, drž. žel., Gorice, drž. žel., Jesenic. — Prihod v Ljubljano, drž. žel.: 6.46 zjutraj, 10.59 dopoldne, 6.10 zvečer in 9.55 zvečer, osebni vlak iz Kamnika, samo ob nedeljah in praznikih. — C. kr. ravnateljstvo drž. železnic v Trstu.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po naki ceni.

2151 6-3

Brilika.

Prodaja jesenskega blaga po zelo znižanih cenah pri
Gričar & Mejač
Ljubljana
Prešernove ulice št. 9.

Pozor! na tordko: lekarna pri orlu, Ljubljana.

Priporoča naslednja preizkušena **domača zdravila**:

Dunajske kapljice za olajšanje bolečin v želodcu in trebuhu po 20 vin., 6 kom. 1 K.
Posrebrene odvajalne kroglice za čiščenje čreves in krvi po 70 vin., 6 kom. K 3 60.
Železnate kroglice, prevlečene s čokolado, za tvoritev krvi in ojačenje po 1 K 50 v.
Kina železnato vino izborno po svoji kemični sestavi, za tvoritev krvi pri slabotnih, tudi pri ženskah in otrocih po 2 K.
Ojačeni balzam 1 steklenica 60 vin., 6 steklenic 3 K.
Prašek proti kašlju in sok po 1 K. **Sladkorčki** proti kataru po 1 K 50 vin.
Cvet proti trganju (fluid) za masažo, lajša boleti K 1. 2140 5-4

Na vsa vprašanja se odgovori brezplačno. Dopolnilna pošiljatev po povzetju. Dobiva se le v

Lekarni „pri zlatem orlu“, Ljubljana.

Med Čevljarso in Židovsko ulico (Jurčičev trg). Obstoja že nad 300 let.
Edini lastnik **M. Ph. Mardetschlager**, kemik.

Več spretnih
stavnih ključarjev
in mizarjev

sprejme v stalno delo proti dobri plači tordka 2184 3-3

G. Tönnies,
stavbno podjetje v Ljubljani.

DELOVODJO-strokovnjaka

ki je popolnoma več izdelovati vsakovrstne **cementne izdelke**,

2098 2 sprejme **A. KOB** v Borovnici.

Sodi,

2209 3-2

več vrst, so na prodaj pri
I. Buggenig - u,
sodarskem mojstru v Ljubljani, cesta na Rudolf. železnico št. 5.

C. in kr. dvorni založnik in papežev dvorni založnik 1000 52-7

lekarnar Piccoli, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Salmijakove pastile, preizkušene, olajšujejo hripavost in kašelj, razkrajajo sliz.
1 škatljica stane 20 h, 11 škatljic stane 2 kroni.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, blede in slabotne otroke, lahko prebavlja železnat izdelek. Ena politerska stekl. 2 kroni. Poštni zavoj s 3 steklenicami K 6 60 franko zaboj in poštnina.

Tinktura za želodec je želodec krepi, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vin.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

Prodá se gostilna in mesarija

z lepim gostilniškim vrtom, pokritim kegljiščem, z dvema vrtoma za zelenjavo v nekem trgu na Spodnjem Koroškem, kjer je velika industrija. Vse je v najboljšem stanju in prometu. Zraven spada 20 orolov zemljišča (2 travnika, 2 parceli lepega gozda in 3 njive). Cena **36.000 K.** 13.000 K lahko ostane vknjiženih, drugo se mora izplačati. Kupec bi moral znati slovensko in nemško.

Natančnejše podatke daje g. **Dominik Kotnik**, posestnik na Dobrijah, p. Guštanj, Koroško. 2217 3-2

Podružnica
v Spljetu.

Delniška glavnica
11 K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice števil. 2 : : :

priporoča **promese** na **Tiske srečke** za žrebanje **1. oktobra** à **K 7.—**
glavni dobitnik K 180.1000

sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge do dne vzdiga po **4 1/2 %**.

Podružnica
v Celovcu.

Rezervni fond
11 K 200.000.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

je sprejela s 1. septembrom t. l. sledeča dela
v komisijsko zalogo:

**Valvasor, Johann Weichard Freiherr von: Die
Ehre des Herzogthums Krain.** Laibach-Nürnberg
1689. 4 Bände. (Strani 54 + 7 + 696, 836, 396 + 730, 612 + 74).
Rudolfswerth 1877-79.

**Na razpolago je samo še 9 popolnih izvodov
po K 80.—.**

Razun tega se dobijo še sledeči popolni zvezki, ki se po
znižani ceni tudi posamno oddajo:

Zvezek II. Vsebina: Von den alten und ältesten Einwohnern des Lan-
des Crain. Von den alten Steinschriften und ausgegrabenen
Müntz etc. Von der Crainerisch-Sclavontschen Sprache, wie
auch Sitten und Gebräuchen in Crain. Von den Heiligen,
Patriarchen, Bischöffen, Orden und Pfarren in Crain. Strani
836. K 12.—.

Zvezek III. Vsebina: Von der Regierung, Regiments-Würden und
andern Ehren-Aemtern etc. in Crain. Von den Landesfürsten
und Hertzogen in Crain. Von den Städten, Märkten, Schlös-
sern und Klöstern in Crain. Strani 396 + 730. K 20.—.

Zvezek IV. Vsebina: Von denen so wol Türkischen als Christlichen
Greutz-Oertern bey Crain. Von den Kriegs-Geschichten der
Japydier und Carner vor Christi Geburt. Von den Jahr-Ge-
schichten in Crain nach Christi Geburt biss an die Oester-
reichische Regierung. Register. Strani 612 + 74. K 8.—.

Poleg tega se dobe tudi še posamezne številke za izpopolnitev
nepopolnih izvodov.

Wolf-Cigale, Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Laibach 1860.
2 zvezka. XIII + 2012 strani. Znižana cena, broš. K 5.—,
vez v 1/2, usnje K 10.—.

Wolf-Pleteršnik, Slovensko-nemški slovar. Ljubljana 1894/5.
XVI + 883 + 998 + IX strani, 2 zvezka. Znižana cena,
broš. K 16.—, v 1/2, usnjatih vezavah K 22.—.

**Verhovec, I. Professor, Die wohlöbl. landesfürstl. Haupt-
stadt Laibach. Kulturhistorische Bilder aus Laibachs Ver-
gangenheit.** Laibach 1886. Mit 1 Plane der Stadt Laibach vom
J. 1745. — 213 strani. K 2'50. Izorno kulturno-zgodovinsko
delo, do sedaj še malo znano, ker je izšlo v samozaložbi pi-
sateljevi.

**Verhovec, I. profesor, Dve predavanji o ljubljanskih poko-
pališčih.** Ljubljana 1901. 23 strani, K —'60.

**Vrhovec, I. Professor, Die Pest in Laibach. Nach Archivalien
des Laibacher Stadtarchives.** Laibach 1899. — 33 strani. K —'60.
— Der schwäbische Chronist Burghardt Zink und eine interessante
Schule zu Reinfritz in Unterkrain. Laibach 1900. — 16 strani.
K —'60.

Sohumi, Fr., Urkunden- und Regestenbuch des Herzogtums Krain.
I. Band. 777—1200. Laibach 1882/3. — 210 strani. Znižana
cena. K 2'50.

— II. Band. 1200—1269. Laibach 1884 u. 7. — 470 strani. Znižana
cena. K 2'50.

**Sohumi, Fr., Archiv für Heimatkunde. Geschichtsforschungen,
Quellen, Urkunden und Regesten.** I. Band. Laibach 1882/3.
VIII + 338 strani. Znižana cena. K 2'50.

— II. Band. Laibach 1884 u. 7. III + 393 strani. Znižana cena. K 2'50.

Kos, dr. Fr., Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku.
I. knjiga (I. 501—800). Ljubljana, 1903. LXXX + 416 strani. K 8.—.

— II. knjiga (I. 801—1000). Ljubljana, 1906. LXXXIV + 514 strani. K 10.—.

**Sveto pismo stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega,
etc.** Ljubljana, 1856/7 6 zvezkov. Znižana cena K 12.—,
vezano K 22.—.

**Mitternitzer-Malovrh, Slovani v iztočni Pustriški dolini na
Tirolskem.** 1880. — K —'60.

Radios, Maria Theresia und das Land Krain 1740—1780. — 1881.
K 1'40.

Dalje priporočamo:

Leposlovna knjižnica:

I. zvezek: Bourget, Razporoka, Roman. K 2.—, eleg. vez K 3.—.
II. zvezek: Turgenjev, Stepni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob
Volgi. K 1'20, eleg. vez. K 2'20.

III. zvezek: Prus (Alex Glowacki), Straža. Povest. K 2'40, eleg. vez. K 3'40.

IV. zvezek: Dostojevski-Levstik, Ponižani in razžaljeni. Roman. K 3.—,
eleg. vez. K 4'20.

Medved, Ant., Poezije. Ljubljana, 1906. 262 strani. K 3'80, eleg.
vez. K 5.—.

Silvin Sardenko, Roma. Poezije. Ljubljana, 1906. 116 strani.
K 2.—, eleg. vezan K 3'20.

Šašel, Iv., Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada I. Ljub-
ljana, 1906. VIII + 332 strani. K 2.—.

Ker je knjigarna svoje dosedanje prodajalniške prostore zelo raz-
širila in krasno uredila, ter zalogo v vsakem oziru izpopolnila, ima po-
sebno knjige slovenskega knjigotrštva, dalje učne knjige za vse šole, kakor
tudi drugojezične knjige vseh strok vedno na razpolago; knjige, ki se v
knjigotrštvu nič več ne dobijo, so na prodaj po nizkih cenah v obsežnem
antikvarijatu, ki je združen s knjigarno. Antikvarijatski katalog je na raz-
polago; splošen imenik slovenskih knjig pa je v tisku in se bode na
zahtevo razpošiljal s 1. oktobrom t. l. brezplačno. Naročila, ki nam doj-
dejo pred tem dnevom, si zabeležimo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana - - - Starl trg štev. 10

Priporočajo svoje
trgovino
s klobuki
in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene

Štev. 204/pr.

Razpis.

Na kirurgičnem oddelku deželne bolnice v Ljubljani je izpraznjena

služba asistenta,

s katero je zvezana letna plača 1600 K, 20 % draginjska doklada od te-
meljne plače ter pravica do 4 petletnic po 200 K.

Asistent ne sme biti oženjen in mora na vsak način stanovati v
bolnici, kjer bo imel eno sobo s prosto kurjavo in svečavo.

Prosilci za to službo, **ki se za zdaj odda le provizorično,**
morajo biti doktorji vsega zdravilstva ter imajo dokazati, da so v kirur-
giji izvežbani.

S krstnim listom, z diplomom o doktoratu, z izpričevali o dozdanjem
zdravniškem poslovanju in specialni strokovni vsposobljenosti ter z do-
kazili v znanju slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisanju oprem-
ljene prošnje je predložiti do

20. oktobra 1907. l.

podpisanemu deželnemu odboru.

Deželni odbor kranjski,
Ljubljana, 20. septembra 1907.

Slavnemu p. n. občinstvu v Ljubljani in na deželi si usojam javiti,
da sem si nabavil **najnovejši**

voz za prevažanje pohištva

ter se pri- za selitve in razne druge vožnje po najnižjih
poročam cenah.

Konečno priporočam svojo zalogo premoga in drv ter beležim
velespoštovanjem

MARTIN LAMPERT, Ljubljana, Kolodvorske ulice.

! Ponos !

vsake gospodinje je dobra kava, zato naj ne manjka v nobenem gospodinjstvu

Planinškove pražene kave.

Vsaka gospodinja, ki je le enkrat poskusila

Planinškovo praženo kavo

jo kupuje vedno, ker je ta kava vedno sveža in pražena potom vročega
zraka, skrbno izbrana nezdravih in nezrelh zrn, vedno enake kakovosti,
najzdatnejša — **zato najcenejša.** Nobena gospodinja naj ne opusti
vsaj enega poskusa. 2574 31

Prva ljubljanska velika žgálnica kave

Dunajska cesta, nasproti kavarni „Evropa“.

Na noge!

Na noge!

Na noge!

Nekaj novega za prešičerejce!

Jako fina 1946 10

**krma za pitanje
prašičev**

se dobi v vrečah po 50 kg à 9'50 K pri

Pavlu Sedeju,
valjčni mlin

Javornik, Gorenjsko.